

Nemške čete so zavzele nekaj pozicij na hribu Mort Homme

NA ZAPADNEM BREGU REKE MAAS SO VJELI NEMCI PREKO 1,000 FRANCOZOV. — BOJI PRI 'LE MORT HOMME' SE ŠE VEDNO NADALJUJEJO. — KAKO SE GLASI FRANCOŠKO POROČILO O BITKI. — NEMCI ZATRUJEJO, DA BODO STRELJALI FRANCOZI NA SVOJE TOVARIŠE. — FRANCOŠKA ŽELEZNIŠKA ZVEZA NE ZADOSTUJE. — IZJAVA GENERALA PETAINA.

Pariz, Francija, 15. marca. — Danes popoldne je bilo izdano tukaj sledeče uradno poročilo:

Zapadno od reke Maas je sovražnik včeraj miroval in ni skušal več prodirati. Pri Cumieres so vprizorili naši vojniki več bajonetnih napadov in zavzeli v smeri proti hribu št. 267 nekaj pozicij, katere si je bil sovražnik pred par dnevi prisvojil. V tem okraju je v naših rokah še vedno višina Le Mort Homme in južni obronek gozda pri Cumieres.

Oh celi fronti se vrše izvanredno vroči artilerijski spopadi. Na desnem bregu reke Maas in na ravnini Woivre se ni ničesar posebnega pripetilo. Tudi na ostali fronti je položaj neizpremenjen.

Berlin, Nemčija, 15. marca. — Vrhovno poveljstvo nemške armade razglasi:

Na desnem bregu reke Maas so šlezjske čete z vso silo navalile na višino Le Mort Homme. Vjele so 25 častnikov in več kot en tisoč francoskih vojakov. Francozi so zatem štirikrat obnovili protinapad, pa niso ničesar opravili. — V Vogezih se vrše manjši spopadi, ki nimajo nikakega upliva nasplošen položaj.

Berlin, Nemčija, 15. marca. — Nemške čete so našle pri neki vasi severno od Verduna sledeče francosko armadno povelje:

Generalni štab druge armadne skupine Bazelaire. General Bazelaire, poveljnik oddelka na levem bregu reke Maas. — Poveljnikom podrejenih oddelkov vzhodno in zapadno se zapoveduje:

— Čete se niso tako bojevale kot je bilo pričakovati. Dokler ne dobim nadaljnjih natančnejših poročil, smatram poveljnika drugega oddelka kot vojaka, ki ni izpolnil svoje dolžnosti. Vselej tega bo postavljen pred vojno sodišče. Večkrat se je namreč pripetilo, da so se njegovi vojniki umaknili. Vam preostaja samo dvojce: premagati sovražnika ali umreti. Naša artilerija in oddelki strojnih pušk so dobili povelje streljati na vsak naš oddelček, ki se bo začel umakati. — General de Bazelaire, 52. brigada, 7. 3. 1916.

Pariz, Francija, 15. marca. — Zapadno od reke Maas je vladal že precej časa mir, pred tremi dnevi so se pa zopet začeli obupni boji. Francoski vojaški strokovnjaki smatrajo te boje kot uvod tretje velike bitke pri Verdunu.

Po vročih artilerijskih bojih, se je pojavila nemška infanterija in ostala skoraj tri ure v akciji. Sovražniki so napadli našo obrambno črto pri Bethincourt, pa so se morali kmalo z velikimi izgubami umakniti.

Najbolj vroči boji so se vršili pri višini Le Mort Homme. Nemci so sicer zavzeli par postojank, cele višine pa faktično še nimajo v svojih rokah.

Pariz, Francija, 15. marca. — Hrib Le Mort Homme, za katerega se zdaj bojuje, je važna artilerijska postojanka. Na vrhu hriba je precej velika ravnina, ki je opremljena z našo težko artilerijo. Nemci hočejo zato imeti to važno postojanko v svojih rokah, da bi tem lažje napadli francosko levo krilo pri Chatoncourt. Če se jim bo to posrečilo, je seveda drugo vprašanje.

Pariz, Francija, 15. marca. — Poslanca Lauraine in Pate, katera je poslal vojni odsek poslanske zbornice v Verdun, sta sporočila, da vojniki se precej redno dobivajo hrano in druge potrebščine. Preskrbovanje bi se pa veliko lažje in hitreje vršilo, če bi imeli Francozi malo več železniških prog na razpolago. Temu se mora v najkrajšem času odločiti.

General Petain, vodja operacij pri Verdunu, je rekel poslancema:

— Zdaj sem prepričan, kaj se bo zgodilo. Zdaj sem si svest končne zmage. Branilec Verduna so se zadnje dni precej odpočili. Na one točke, pri katerih nam je pretela nevarnost, smo poslali močna ojačenja.

General de la Croix, vojaški strokovnjak časopisa "Temps", je takole opisal položaj pred Verdunom:

— Lahko se reče, da se je zdaj začela tretja faza verdunske bitke. Francozi bodo morali vzdržati še veliko močnih nemških napadov, naravnost izključeno je pa, da bi Nemci prodrli našo fronto. Na razpolago imamo silna sredstva, s pomočjo katerih jih bomo z lahkoto pognali nazaj. Prepričan sem, da bomo takoj po odločilni bitki pri Verdunu stopili v ofenzivo, česar posledica bo splošno umikanje Nemcev.

Demonstracije.

Začetkom meseca marca so se vršile v Baku velike demonstracije. Govor Dačarova.

Berlin, Nemčija, 15. marca. — Iz Stokholma poročajo, da je imel Dačarov v dnu govor, v katerem je zelo kompromitiral rusko vladno in njene organe. Demonstracije so bile skoraj po vseh ruskih mestih, najhujeje je bilo pa v Baku. Tam so lučne ženske navalile na trge, s sekirami vrle v trgovine in jih oplenile. Naslednji dan je bil že ves trgovski del mesta oplenjen.

Vojaški guvernir je bil prisiljen poklicati vojske in oddelke strojnih pušk. Kmalu so bile vse ceste polne mrtvih in ranjenih.

Dačarov je nadalje rekel, da je vprizorila policija v Baku ravno tak pogrom kot svoj čas v Moskvi.

Socijalist Skobelev je rekel notranjemu ministru Krestovu, da je on odgovoren za pogrom v Baku. — Časopisje pravi, da bo notranji minister razpustil dumo, ker neče da bi prišlo preveč stvari v javnost.

Razen omenjenih dveh so govorniki še drugi poslanci in dolžili vladno vsakovrstnih nepravilnosti.

Austrija in Portugalska.

Zeneva, Švica, 15. marca. — Semkaj došla poročila naznanjajo, da je Avstrija odpoklicala svojega poslanika iz Lizbone ter izročila potne listine portugalskemu poslaniku na Dunaju.

Ne ve se še, če bo sledila prekinitvi diplomatije zvez tudi napoved vojne.

Portugalske oblasti so zaplenile več avstrijskih ladij ravno takrat, ko so zaplenili tudi nemške, v sled česar je Nemčija že napovedala vojno.

Vojaške zadeve v Švici.

Bern, Švica, 15. marca. — Po devet sej trajajoči debati o vprašanju, če naj obdrže vojaške oblasti polnomoč, ki so jo dobile ob izbruhu vojne, je narodni zbor s 159 proti 15 glasovom odločil, da se v tem oziru ničesar ne bo izpremenilo.

Nemci se ne iščejo miru.

Amsterdam, Nizozemska, 15. marca. — Nemški kancler Bethmann-Hollweg je zadržal voditeljem v Reichstagu, da tekoma sedanjega zasedanja ne bo razpravljaj se o nikakih mirovnijskih pogojih. — Tako poročajo iz Berlina.

Kljub tej izjavi pa bo nemški socialistični poslanec baje interpelliral v Reichstagu v prilog miru.

Naslednik Enver paše.

London, Anglija, 15. marca. — Ismail Hakki, ki je bil že večkrat član turškega kabineta tekoma zadnjih desetih let, je bil po poročilih iz Aten imenovan turškemu vojnim ministrom, da bo nasledoval Enver pašo.

V zadnjem času so se neprestano širile govorice, da je bil Enver paša umorjen, kar pa so turške oblasti vedno odločno zavračale. — Enver paša je bil baje ona sila v Turčiji, ki je delala na to, da je stopila Turčija na stran Nemčije.

Vojni svet zaveznikov.

London, Anglija, 15. marca. — List "Post" piše danes v nekem članku, da se bo kmalu vršil vojni svet zaveznikov, in sicer v Rimu v Italiji. David Lloyd George, angleški minister za municije, bo najbrže angleški zastopnik.

Turki poročajo o napadu.

Carigrad, Turčija, 15. marca. — Danes je naznanilo vojno ministristvo, da sta dne 11. marca dve sovražni krizarki bombardirali Teke Burnu na polotoku Galipolis. Potem sta se umaknili.

POZOR ROJAKI!

Kdor se nima Slovensko-Ameriškega Koledarja za leto 1916, naj ga nemudoma naroči. V zalogi ga imamo samo še nekaj izvodov. — Stane s poštno vred 35 centov. Naročite ga takoj!

Slovenic Publishing Co., 82 Cortland St., New York, N. Y.

Rusi v Mezopotamiji.

Rusi prihajajo Angležem na pomoč. — Morajo zavzeti še en prelaz ob perzijski meji. Ob Tigrisu.

Petrograd, Rusija, 15. marca. — Ruske čete v Perziji so že tako dale napredovale proti mezopotamski meji, da se more reči, da sodelujejo z Angleži pri Kut-el-Amari, kjer so bile angleške čete pod generalom Townshendom že nekaj mesecev v veliki stiski. Pohod proti Bagdadu je postal že zelo pomemben in skoro bodo imeli pri tem Rusi ravno tako važno vlogo, kakor njihovi zavezniki.

Predno so prodrli Rusi čez prelaze v perzijskem pogorju v pokrajini pri Kermansah, so splošno mislili, da je glavni cilj in namen ruskih čet, enkrat za vselej uničiti nemški upliv v Perziji. Le nekateri kritiki so domnevali, da se bo Rusom posrečilo srečno prekorčiti perzijske prelaze ter se tako dejansko udeležiti tudi bojev v Mezopotamiji.

Po najnovejših poročilih se je zvedelo, da so Rusi zelo uspešni pri premaganju naravnih prelazov, ki tvorijo mejo med Perzijo in Turčijo in da bodo prav kmalu izpolnili svoje grožnje v pravo nevarnost za Turke v Mezopotamiji.

Turške čete, ki so imele nalogo, na napade Rusov od strani turkih zadržati pri Kermansah, so se morale umakniti, ker jih Angleži ogrožajo od juga, druga ruska armada pa od severa. Zato se morajo bjevati Rusi samo proti spredaj nahajajočim se četam in morajo pravzaprav prekorčiti samo še en velik in težaven prelaz, ki loči Perzijo od Mezopotamije.

London, Anglija, 15. marca. — Nocoj je bilo izdano sledeče uradno poročilo z ozirom na zadeve v Mezopotamiji:

General Lakes poroča, da so dne 10. marca Turki zavzeli neko važno sprednjo pozicijo ob Tigrisu.

Zgodaj zjutraj dne 11. marca so naše čete napadle in poklale precej Turkov, nakar so se zopet umaknile v prvotne pozicije. Ujeli smo dva častnika in petnajst mož. Drugih posebnosti ni bilo.

Sveže čete pred Verdun.

Amsterdam, Nizozemska, 15. marca. — Od Verduna se vrača mnogo nepopolnih polkov, ki jih zamenjujejo s svežimi četami.

Novo bulgarsko posojilo.

Kodanj, Danska, 15. marca. — "Die Deutsche Zeitung" piše, da bo meseca aprila izdano novo šestodstotno bulgarsko vojno posojilo za veliko svoto.

Nemiri na Bulgarskem.

Atene, Grška, 15. marca. — V bulgarskih mestih Plovdivu, Varni in Kazenliku so se pripetili veliki nemiri radi draginje in pomanjkanja živil. Tako naznanjajo danes semkaj došla poročila.

Dr. Haiselden odpuščen iz zdravniške zveze.

Chicago, Ill., 15. marca. — Sinoči so izključili dr. Haiseldna iz zdravniškega društva "Chicago Medical Society" radi "zdravniški profesiji nečastnega obnašanja."

To dejanje je posledica znanega slučaja z novorojenecem staršev Bollinger, ki je umrl, ker ga ni hotel dr. Haiselden operirati, boječ se, da bi za vedno ne ostalo pohabljen in slaboumno.

Revolucije na Kitajskem.

Washington, D. C., 15. marca. — Kakor naznanjajo poročila, ki jih je dobil mornariški department od admirala Winterhaltera, ki zapoveduje azijskemu brodovju Zdr. držav, so izbruhnile nove revolucije na Kitajskem. Admiral poroča, da nameravajo uporniki nove napade na Lučov in da se vrše neprestani boji v provincijah Ččjang in Hunan.

Brezplačno

dobe vsi naši naročniki v Pennsylvaniji knjižico "Nova postava za ponosnega delavca v Pennsylvaniji." Spisal je to knjižico Koste Unković, upravnik.

Grki in zavezniki.

Napetost med Rumunsko in Avstrijo z vsakim dnem narašča. — Nemci beže iz Rumunske.

Atene, Grška, 15. marca. — Zadnje dni je zavladalo med Grško in zavezniki zelo napeto razmerje. Grška vlada je bila pred kratkim izdala izjavo, da zaveznikom pod nobenim pogojem ne dovoli zasedati še kaj grškega ozemlja. Zavezniki se na to izjavo niso posebno ozirali. Včeraj so namreč zasedli otok Muto, ki leži v neposredni bližini epirske obali. Vrhovni poveljnik zavezniških čet na Balkanu je rekel, da se je to zato zgodilo, ker so se pojavljali v zalivih tega otoka večkrat nemški in avstrijski podmorski čolni. Grška vlada je vložila proti temu odločen protest, na katerega se pa zavezniki ne bodo posebno ozirali.

Rim, Italija, 15. marca. — Bukareški dopisnik nekega tukajšnjega lista naznanja, da se bodo Rumuni umesali v vojno, če se Nemcem ne bo posrečilo zavzeti Verdun.

Napetost med Rumunsko in Avstrijo neprestano narašča. — Nemci, Avstriji, Ogrim in Bolgari so začeli zapuščati deželo. — Nemški princ August Viljem, ki bi imel prisostvovati pogrebu Carmen Sylve, si ni upal v Bukarešt, ker je vedel, da bi prišlo do velikih protinemških demonstracij.

Volkovi v državi Wisconsin.

Brantwood, Wis., 15. marca. — V mnogih krajih okrožja Price so se pojavili volkovi v velikem številu ter na nekaterih farmah ubili nekaj domačih živali. Posebno se dogajajo taki slučaji blizu krevčev Phillips, Brantwood in Emery, kjer je visok sneg. Divjačina, kakor srne, ne more bežati, nakar postanejo žrtve sestradanih volkov.

Dasi so razpisane nagrade za vsakega pobitega volka, vendar jih sorazmerno le prav malo pobijejo. Splošno mislijo, da bo ostalo lovem drugo leto le prav malo srn in manjše divjačine, če ne bodo začeli energično zatirati volkove.

Pozor pošiljatelj denarja!

Tekom vojne smo odpisali hralnicam, posejilnicam ter posameznim osebam na KRANJSKO, ISTARSKO, ISTRIJO, KOROŠKO, HRVATSKO, in druge kraje v AVSTRO-UGRSKI blizu 7 milijonov kron. Vse te pošiljave so dospеле v roke prejemnikov le tako hitro kakor prej v mirnem času, toda zanesljivo. Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavlja vojna, lah pa se pošlje sorodnikom ali znancom, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov. Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order" ter pri lokite Vaš natančen naslov in na dolo osebo, kateri se ima izplačati. Cene:

K.	\$	K.	\$
5....	.85	120....	16.20
10....	1.50	130....	17.50
15....	2.20	140....	18.50
20....	2.85	150....	20.25
25....	3.55	160....	21.60
30....	4.20	170....	22.95
35....	4.90	180....	24.30
40....	5.55	190....	25.65
45....	6.25	200....	27.00
50....	6.90	250....	33.75
55....	7.60	300....	40.50
60....	8.25	350....	47.25
65....	8.95	400....	54.00
70....	9.60	450....	60.75
75....	10.30	500....	67.50
80....	10.95	600....	81.00
85....	11.65	700....	94.50
90....	12.30	800....	108.00
100....	13.50	900....	121.50
110....	14.85	1000....	135.00

Ker se zdaj cene denarja skoraj vsak dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih. Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dospel na zapad nemci, to dobi naslovnik list v roka, se ori nas cene morda že večkrat spreminjajo.

TVRDA FRANK BANKER, 82 Cortland St., New York, N. Y.

Ameriške čete v Mehiki. Carranzovo sodelovanje.

POROČILO GLAVNEGA ZAPOVEDNIKA, GENERALA FUNSTONA. — NAZNANILO VOJNEGA TAJNIKA. — PODROBNOSTI SO NEZNANE. — OTVORITEV NABORNIH URADOV. — PONUDBE ZA VOJNO SLUŽBO. — UPOR MED CARRANZOVI VOJAKI V CABULLONI. — POSADKA V ENSENADI, MEHIKA. — SENATOR SHERMANOVA RESOLUCIJA. — PARADA V MEHIŠKI PRESTOLICI. — ZAPLENJENJE NA MUNICIJA.

Washington, D. C., 15. marca. — Newton D. Baker, vojni tajnik Združenih držav, je pozno nocoj naznanil sledeče:

— Department je prejel nocoj šifrirano brzojavko od generala Funstona, ki naznanja, da so ameriške čete prekoračile mehiško mejo, toda ne pove natančno ure, ko se je začel pohod. Veseli me povedati, da kaže to poročilo, da se vladne mehiške čete ne samo niso Amerikancem upirale, temveč se celo zde, da bodo pomagale.

Washington, D. C., 15. marca. — Vojni tajnik N. D. Baker, ki je naznanil nocoj ob polenajsti uri, da so ameriške čete že začele prodirati proti Villi v Mehiki, ni hotel na razna vprašanja razložiti podrobnosti, češ, da ne more izdajati vojaških tajnosti. Ni tudi hotel povedati, če so odšli v Mehiko vsi trije konjeniški oddelki, ali pa samo eden in kje so prekoračile čete mehiško mejo. Iz Bakerjevega naznanila se razvidi, da občuje general Funston z vojnem departmentom v tajnih šifrah, da se tako prepreči možnost, da bi javnost vedela za vse podrobnosti.

Iz Bakerjevega naznanila se tudi more sklepati, da so Carranzove čete pripravljene sodelovati z ameriškim četami.

Washington, D. C., 15. marca. — Po vseh Združenih držav so danes nanovo otvorili mnogo nabornih uradov, ki so bili zaprti že več mesecev. Na ta način bo kmalu zvišana sila armade Združenih držav na 120,000 mož, kolikor je dovolila resolucija, ki sta jo sklenili obe zbornici.

Neuradna poročila so naznanjala, da se je pridružilo že veliko število novincev, ki že hite vsak na določeno mesto k raznim polkom. V zadnjih časih so se taki naborni uradi pritoževali, da ne morejo dobiti dovolj mož, ker so se delavske razmere zboljšale v zadnjih časih.

V vojnem departmentu se je oglasilo mnogo ljudi, ki so ponudili svojo službo v slučaju, da jih rabijo in prišlo je tudi mnogo brzojavk s sličnimi ponudbami. Uradniki vojnega departmenta so bili tega veseli, toda so zatrdili, da bo redna armada zadostovala, kakor hitro bo na svojem vrhuncu.

Douglas, Ariz., 15. marca. — Vojaške oblasti Združenih držav so dobile nešteta poročila, da se je pojavil javen upor med Carranzovimi četami v Cabulloni, ki leži kakih osemnajst milj od tukaj.

Amerikanci v tukajšnjih krajih so zelo vznemirjeni in odredili so vse potrebno, da jih varuje v slučaju potrebe. Mehikanski konzul Lelevier takih vesti ni smatral resnim ter je rekel, da je posadka udana svojemu poveljniku, generalu Calles.

San Diego, Cal., 15. marca. — Torpedni rušilec Stewart bo odplul opolnoči proti Ensenadi v Mehiki, po navodilu mornariškega departmenta. Baje so se razširile vesti, da grozi v tamošnji posadki upor.

Kapitani ladij, ki so prišle iz Ensenade, pripovedujejo, da je tam vse razburjeno in da tamošnja posadka ni obljubila svoje zvestobe nobeni stranki v Mehiki.

Washington, D. C., 15. marca. — Senator Lawrence Y. Sherman iz države Illinois je danes predložil resolucijo, ki naj bi dala vojnemu tajniku polnomočje, da pokliče redne ameriške čete iz Filipinskih otokov kolikor mogoče hitro, da jih pošalje v Mehiko.

Mexico City, Mehika, 15. marca. — Danes je hodilo po mestnih ulicah dva tisoč dijakov in mnogo drugih z godbami in okrašenimi avtomobili, da proslavijo mirno poravnano med Združenimi državami in Mehiko. Nastopili so razni govorniki, ki so hvalili Carranzovo diplomacijo in patriotizem.

Douglas, Ariz., 15. marca. — Vojaške oblasti Združenih držav so zaplenile sinoči tukaj pol milijona patronov, ki so bili namenjeni generalu P. Ellias Calles, vojaškemu poveljniku v provinciji Sonora. Vse streljivo je bilo v dveh oddelkih, 200.000 patronov je bilo v eni tovarni pošiljatelj, dočim je bilo 300.000 patronov poslanih brzovoznim potom.

Ameriški begunci, ki so prispeli semkaj, so pripovedovali, da so bili žaljeni in zasmehovani, ko so šli na vlak v Nacozari.

Washington, D. C., 15. marca. — Dasi ameriške oblasti uradno še niso obravnavale, kaj bodo storile z Villjo, če živega ujamejo, domnevajo splošno, da ga bodo izročili Carranzovi vladi za takojšnjo usmrnitev. Vendar dvomi-jo armadni častniki, da bi se dal živega ujeti, pač pa se bo bojeval do zadnjega, ker ve, kakšna usoda ga čaka.

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 402, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 637, Forest City, Pa.
Problematičar: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEČ, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIC, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Isler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 628 Dawson Ave., E. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 114, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopis naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

Pridelovanje električnega toka iz premoga.

V premogu — pravijo prirodoslovci je nakopičena velika množica solnne moči tedanjih dni, ko so rastle stvari, iz katerih se je v teku poznih dob izemil premog. Kdor kuri in kuha s premogom, kuha s prihranjenim solnno gorakoto. Parni stroj, kateremu kurimo s premogom, opravlja nam potrebna dela vsake vrste. Delavna moč premoga ali z drugo besedo: "energija" premogova je dragocena zaklad, ki nam ga podaja priroda. Porabi se dandanes toliko premoga, da obrtni svet že strah obhaja, da bi prehitro ne pošlo to kurivo. Treba je torej varno gospodariti s tem dragim zakladom.

Premog, ki gori, se spaja s kislinom, katerega jemlje iz zraka ali pa tudi iz kake kemične spojine. Namestu premog gori, pravimo tudi v kemičnem zmislu: premog oksidira, t. j. se oksidira. Ko se premog pri kurjavi oksidira, nastane iz njega ogljikov oksid ali ogljikova kislina. Pri tem dogodu izgine premog, da bi kdo dejal: kisik poje premog pri kurjavi ter nas odškoduje z gorkoto, ki je nakopičena v premogu.

Premog, ko se že v parnem stroju, daje nam v porabo svojo silo ali moč in s to močjo opravlja parni stroj velikanska dela. V zadnjih letih je pa elektrika prevzela mnogo tistih del, ki jih je poprej opravljal parni stroj. Električna ima tudi svojo silo, s katero nam opravlja mnogovrstna dela, če ji damo roke ali potrebno pripravo. Dandanes, ko se toliko elektrike potrebuje, ne zadostujejo več galvanski členi ali električne baterije, temveč obrtniki si izdelujejo elektriko večinoma iz sile ali "energije", bodisi iz kake močne vode bodisi iz parnega stroja. Vodna sila, kjer nam jo podaja priroda za porabo, goni tako imenovane "dinamos" (Dynamos) ali stroje, v katerih se delajo iz navadne delavne sile krepki električni toki, kakršnih potrebuje današnji obrt. Kjer pa manjka vodne sile, ondi si moramo pridolovati potrebne električne toke s parnim strojem.

Pri parnih strojih pa je nekaj slaba stran. Premogove sile namreč se izgubi jako mnogo. Parni stroj nam ne daje več kakor dvajset stotin premogove sile za porabo k delu; drugih osemdeset stotin se pa pogubi popolnoma, brez koristi.

Te prevelike izgube premogove sile bi se obvarovali, ko bi izumili tako napravo, ki bi iz premoga namestu gorkote izdelovala naravno električni tok. Zato so se vpraševali, če predno so uvedli dinamoe, ali ne bi mogla dobra priprava izpreminjati premogove sile — ne po navadi v gorkoto, ampak — naravno v elektriko.

To vprašanje je potihnilo za nekaj časa, odkar so izumili "dinamo". A kakor kljuje žerjavica pod pepelom, tako je živel to vprašanje v glavah učenjakov, in dandanes se je močneje oglašilo kakor

poprej. Prevelika izguba premogove sile gre človeštvu tem bolj do živega, čim bolj se zavedajo te izgube.

Učenjaki se trudijo za to, da bi izumili tako galvansko baterijo, katere bi v premogu nabralo silo izpreminjala neposredno — brez kurjave — v električni tok. S takim prizadevanjem so iskali pravne baterije učenjaki Borchers, Brooks, Korda, Bartoli, Papasogli in drugi.

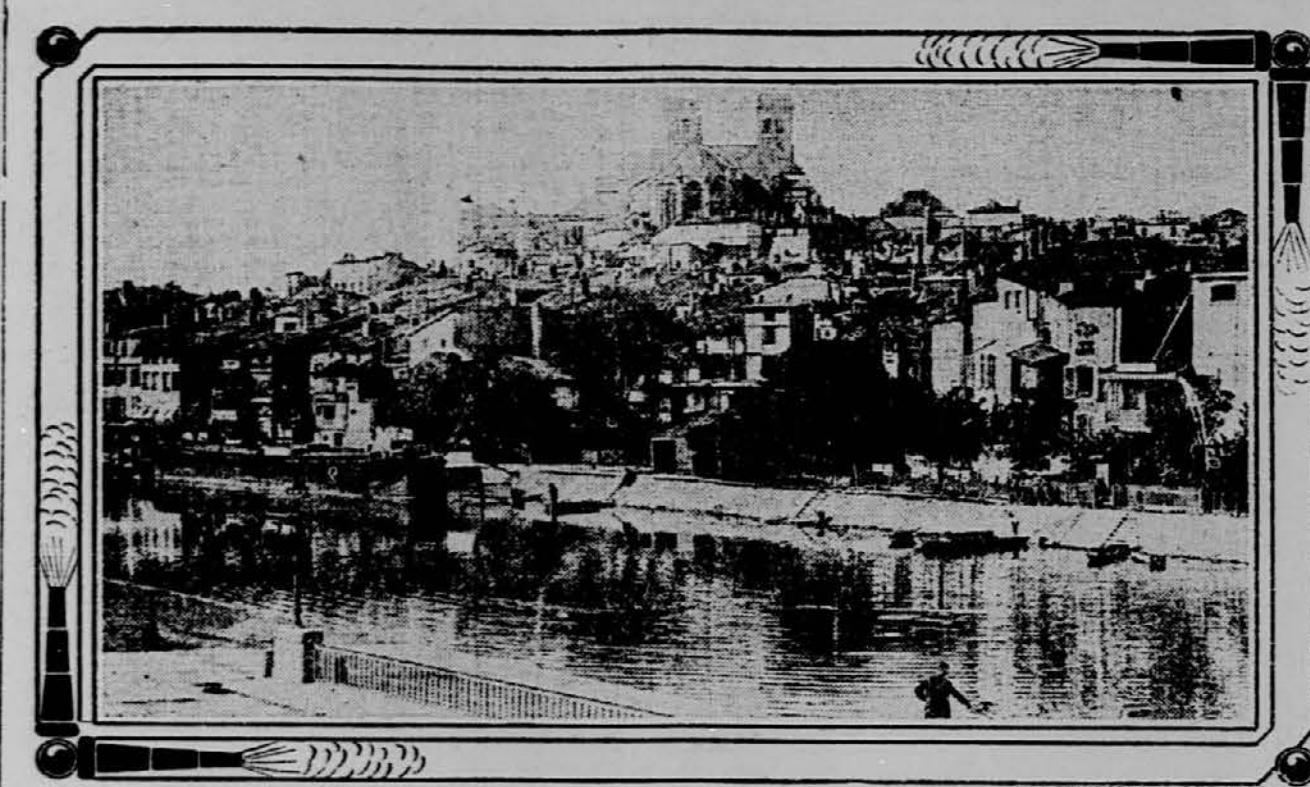
Srečnejši in umnejši med drugimi pa je bil menda Alfred Coehn. Pri seji elektrotehniškega društva v Berlinu je 14. svečana leta 1896. objavil in razkladal svoje poskuse o tej stvari. Izumil in sestavljal je tak galvanski člen, ki poje ali požre v sebi premog, ko izdeluje iz njega električni tok. Izumitelj je odkritosrečno povedal, kaj ga je vspodbudilo in pripeljalo do te iznajdbe. Laska učenjaka Bartoli in Papasogli, ki sta pred nekimi leti postavljala premog in platino v natronov lug, sta zasledila, da se pri počasnem razlezovanju premoga dela nekaj slabega električnega toka. A bolj je nanj vplivala neka druga poizvedba, na katero sta opozorila učenjaka. Ko sta namesto natronovega luga vzela z vodo zalito žvepleno kislino in uredila člen tako, da je stal premog na anodi, sta opazovala, da na taki anodi izvira kisik, ki poje nekaj premoga s tem, da ga oksida ter dela iz njega ogljikov oksid in ogljikovo kislino.

Alfred Coehn se je hvalil, da se je njemu prvemu posrečilo, osnovati tako sestavo galvanskega člena, da se na premogovi anodi ne potratijo nič prostega kisika, ampak da se porabi ves za oksidiranje premoga — in to daje več poudarka, da izvira močnejši električni tok.

Pri svojem razlaganju je A. Coehn opozoril na — elektrotehniškom neugodno — prikazen, da premog, porabljen za anodo galvanskega člena, ne ostane neizpremenjen ali neraztopljen, kakor je želeli, ampak razleže in pogubi se. V nekaterih tekočinah, s katerimi se galvanski členi napolnjujejo, se razgrusi in raztopi, in ko se razleže po tekočini, jo pobarva rumenkasto. Tako razlezovanje je opazoval že Bunsen pri elektrolizi solne kisline.

Velika vrsta pazljivih poskusov je Coehna izučila, v katerih okolnostih se premog na anodi raztopi z oksidovanjem, kakor bi zgorel. Ko je napolnil člen z žvepleno kislino, zalito malo z vodo, posrečilo se mu je, da se je premog, ki se je raztopil na anodi, posedel na katodi. Pokazal je Coehn poslušalecem, kako se je premog posušil, in ga je raztopil na anodi, in ko se razleže po tekočini, jo pobarva rumenkasto. Tako razlezovanje je opazoval že Bunsen pri elektrolizi solne kisline.

No, kako je pa sestavljen Coehnov galvanski člen, bodo vprašali bralci. Odgovor: Coehnov člen, ki izpreminja silo premogovo naravno v električni tok, je sestavljen iz premoga, ki stoji na anodi, in iz nadokisanega svinca na katodi; oba pa stojita v žvepleni kislini, ki

Mesto Verdun, katerega hočejo Nemci zavzeti.

je nekaj malega zalita z vodo.

Ta člen ali galvanski element razdeva premog ob anodi ter dela ondi ogljikov oksid in ogljikovo kislino ob katodi, pa izpreminja ali reducira nadokisan svinco ter dela iz njega čisti svinco, med tem, ko razpošilja iz sebe električni tok.

Pri Coehnovi sestavi se godi nekaj takega kakor v plavžu, kjer se s premogom kakor kovinski oksid izpreminja v čisto kovino, dočim se premog oksida. V Coehnovem členu se pa vrh tega godi še več; kemična sila, ki izvira iz oksidiranja, se izpremeni neposredno v električni tok.

Na tej Coehnovi osnovi se bo reševalo vprašanje po neposrednem izpreminjanju premoga v električni tok. Sedaj pa ta osnova še nikakor ne zadostuje potrebam dejanskega življenja. Coehnov člen še nikakor ni galvanska baterija, sposobna za porabo. Katoda njegovega galvanskega člena je premoga, nadokisan svinco se mora izdelovati umetno in to mu dela visoko ceno; pa tudi električni tok njegov je še veliko preslab, čeprav je več kakor petkrat močnejši mimo Bartoli-Papasogljivega toka.

Na Coehnovi osnovi narejen galvanski element bo naravnost iz premoga izdeloval električni tok ter bo odpravil parni stroj z dinamom vred, ki jih sedaj goni premogova sila.

Ženitovanijske šege.

Vsi narodi vesoljnega sveta, kateri se štejejo med omikance, imajo pri ženitvah posebne šege in navade, katere so večinoma zanimive. Pa kako tudi ne bi bile, saj je ženitev čin, od katerega je odvisno celo naslednje življenje dveh oseb; ženitve se torej obhajajo slovesno, a posebej slovesno so ženitve pri mohamedancih v Bosni.

Kakor je znano, dozorevajo deklice v južnih krajih mnogo hitreje nego pri nas; radi tega začnejo roditelji mohamedanskih deklic, ko so dopolnile dvanajst let, že resno misliti na njih možitev, in to najbolj zbog tega, da se iznebijo jednega uda v družini in jima hčerka ni več na skrbi. Tamkaj namreč navadno deklica ne dela kakor pri nas in dragih naobrazenih narodih, da bi se z delom svojih rok sama živela ali vsaj nekoliko z njimi pomagala svojima roditeljima. A še drug vzrok je, da stariši radi oddajo hčere prvemu snuhen. Mohamedanci jako gledajo na to, da je ženska, katero hočejo vzeti, na dobrem glasu. Ker pa deklet ravno tako kakor žen ne sme noben moški videti, zato se je težko najde kak snuheč.

Za ženitev skrbita ali roditelja sama ali rabita v ta namen kako sorodnico, katere ima nalogo, poiskati deklico prikladnega moža. Deklica ni nikakor izbirena, saj nima za izbiranje zaročenika nikake volje. Kako bi jo tudi imela, saj ni nikoli videla v lice tujega možkega. Možitev je pri mohamedancih verski obred. Ne pripeti se lahko, da bi se mladenič in deklica dogovorila sama in se zaročila.

Pri bosanskih mohamedancih je troje načinov ženitve, t. j. zaroke in poroke. Prvi in najstarejši način zaroke, kateri je pa sedaj čim dalje redkejši in je še samo pri največjih siromakih navaden, je zaroka s "strelom". Ta način je v tem, da deklica pozna dotičnega mladeniča, da je z njim nekaterikrat skozi luknjo na ograji skrivaj govorila in da se oba odločita, naj mladenič nekega dne po njo pride, je "uro-

pa" in odvde v svojo hišo. Mladenč, kateri to namerja, odkrije svoj namen nekim dobrim prijateljem in vre potem k hodži (turškemu duhovniku), kateremu javi, da bo nekega dne okoli desete ure v jutro svojo izvoljenko uronal in "ustrelil". Hodža si to zapomni, ali o tem do določenega dne trdno molči.

Ko ta dan pride, vsede se mladenič na konja ter jaše z nabitim samokresom pred hišo svoje izvoljenke, kjer ga deklica v kopreno zavita čaka; vzdigne jo k sebi na konja in odjezdi skokoma. Ko je kakih 100—200 korakov od hiše njenih starišev oddaljen, potegne iz niza pasa samokres, ustrelj v zrak in na to tudi njegovi na raznih krajih v mestu ali selu stoječi zvesti prijatelji ustrelijo. Strelj dajo vsemu mestu na znanje, da je bila neke uprpana deklica. Sedaj ima hodža najvažnejšo nalogo, katere je v tem, da po slugi to, kar se je pripetilo, javi dekličinim starišem.

Sedaj odvde mladenič mladenko v stanovanje, katero je za njo pripravljeno, jo pusti v njem samo in gre v svojo sobo, kjer se nje govori dobri prijatelji po redu zbirajo.

Ko se razve, kaj je hči storila hiti k nevesti vsa rodbina ženske ga spola. Akotudi ta ženitev rodi težnja ne bi bila po volji, ne b sedaj nič koristilo nikake ugovarjanje; za deklico bi bila sila velika sramota, ako bi jo vzeli roditelji zopet v svojo hišo, in mladenič bi imel polno pravo to preprečiti. Ker bi se za tako deklico, pri kateri se je že "ustreljalo" in katera je z možkim zapustila hišo svojih roditeljev, sila težko našel noben zaročenec, je to večinoma pri vseh enakih slučajih vzrok, da so roditelji zadovoljni z ropom. Sčasoma je bivalične nevestino polno žensk, in sedaj je njihov prvi posel, da deklico dobro umijejo in potem oblečejo v belino. Dobi bele šlebedre, beli "alvar" (hlače), bele "čorabs" (kratke vezene nogavice) in belo "ikermo" (jopič).

Tako v belino oblečeno odvde v kateri kot v sobi, kjer mora povedati na pamet dolgo zahvalno molitev. Vsi gostje ženskega spola, katerih je mnogo, umijejo si ta čas noge in tudi molijo; potem se poslovo od deklice, in sicer tem načinom, da vsaka žena, katere kani oditi, na preprogi močje sedeči deklici položi na čelo roko in polglasno moli kratko molitev.

Dve ženi ostaneta dva dni pri deklici. Ta dva dneva ne prestopi ženin hišnega praga svoje bodoče soproge, temveč ostane vedno s svojimi prijateljicami v stranski sobi praznično oblečeni in da vsakemu na novo prišedemu gostu polno čašo sladkorjeve vode. Zaročenka pa preživi sedem težavnih dni. Vsak dan dobi samo enkrat jesti in sicer ko se že bliža večer, a čeli dan ne sme dobiti kapljice vode. Petkrat na dan mora se jako kopati in petkrat moli na dan po božno svojo molitev.

Na sedmi dan potem se snidejo žene zopet: vsaka vrže, ko vstopi, en mučenik na jeden poljub, seveda tudi molijo in jo kopljejo, glasno pojoč. Sedaj ji oblečejo mesto beline praznično obleko, in sicer mesto "salvara" "dimije" (zelo široke hlače), nanje lepo srajco, laje se ji spredaj in zadaj ostrizejo in jo v pokrijejo glavo z zlato prevezenim fezom, na tem fezu je "peskir" (robec), katerega kitijo "lati".

Potem se vrže deklica na obraz in ostane več ur v tem položaju: u stoprav opravlja najsvetejšo molitev. Žene zapuščajo njeno sobo (harem) in sicer ide druga za drugo, da jih nevesta niti ne zapa-

zi. Ko ni nobene več pri njej, vstopi mož v harem, vzdigne jo, in s tem je njegova žena.

Drugi način ženitve je dosti bolj prost. Sorodnica kake za možitev lorastle deklice poišče mladega fanta, kateri ji je všeč, ali kaka sorodnica mladega moža poišče lepo deklico. V prvem slučaju da sorodnica k sebi poklicati mladeniča, pokrije si obraz z gosto kopreno in mu odkrije svoj namen. Pove mu, čegav hčer je zanj izbrala, naštje mu njene dobre lastnosti, naglašuje posebej to, kako je lepega vedenja, govori tudi marsikaj o doti, o rodbini, o veselju zakonskega življenja, in ako to vse ni ne koristi, o veri, katere priporočuje rane zakone, dokler ne omehča mladeničevega srca in ga ne pridobi za svojo namero.

Ko se je popolnoma prepričala, da mladenič resno misli ženiti se, oznani to dekličinim starišem, in potem odločijo dan, kadar je mladenič dovoljeno videti deklico brez koprene. Kdor je imel že priliko videti, kako se turška žena ali turška deklica na ulici ali na kakem drugem mestu vede pred tujimi moškimi, kako si zavije telo v neokusno obleko, da je videti kakor gibljiv kol, in da je, ako gre mimo njega ne spozna niti njen lastni sin, kdor je imel priliko videti, kako možje spoštujejo te navade, ta pač presodi, da je to dovoljeno mladeniču le iz jako važnega vzroka. Za srbsko-turškega boja pred nekoliko leti so živeli turki z ondi stanujočimi kristjani v neprijateljskih razmerah, in zbog tega ni se po noči nikdo smel na ulici prikazati; vsakogar so namreč zaprli, kogar je straža zasledila. Takrat je imela vsaka turška žena na svetilki mali zvončič, in straže se jim niso bližale, temveč so se jih ogibale, ako so jih slišale zvoniti. Se ve da so bili vojaki sami turki.

Ako se je mladenič odločil, da pride deklico gledat, tedaj je zaroba v vseh slučajih skoro gotova; ali za ogled se on le takrat odloči, ako mu je deklica priporočila taka žena, kateri sme verjeti. Ogledi se gode tako-le: Mladenč stoji v "selamnik" (sobo za moške) dekličinim starišem, kjer se kratki čas pogovarja z njenim očetom. Deklica pride brez koprene z zlati okoli vratu in ponudi mladeniču kupico kave, katero je sama skuhala; mladenič vzame kupico iz njenih rok, pije po malem kavo, a deklica stoji pred njim nepremakljivo čakajoče na prazno kupico. Ko ji to mladenič vrne prazno, izpregovori navadne besede: "Allah raz! okusni guzel kizoglan kiz" (Bog plati, lepa deklica!) in potem deklica zopet odide, kakor je prišla.

Ako je mladenič deklica všeč, da on drugi dan njenemu očetu pristan, kateri nosi njegovo ime, in od tistega trenutka, kadar dekličin oče prejme od mladeniča pristan, je on ženin (gjuvegi). Za oses ali deset dni po ogledih je navadno ženitovanje. Ženitvanjski dan imenuje se "džün". Tege dne se snide mnogo gostov obojega spola, ali ne vesele se vkup, kakor je pri nas navada, temveč so ločeni: moški so navadno spodaj, a ženske v prvem nadstropju. Je in pije se ob takih prilikah, da se vse potroši, kar premorejo pri hiši jedi in pijače. Ko je gostija končana, pustijo gostje poročence sama, katere se od tistega večera, ko je prišel ženin v ozlede, ne smeta videti. Za gospodarstvo potrebne reči prinese zaročenecem sorodniki in dobri prijatelji, posebej potrebno kuhinjsko posodo prinese gostje s seboj. Pri imovitejših mohamedancih se včasih goste po te-

den dnij in še dalje časa; pri takih ženitvah svira večkrat turška vojna godba in to neprenehoma od ranega jutra do poznega večera.

Tretji način zaroke se godi skoro čisto tako, kakor smo pisali drugi način: posebnost je le ta, da sta ženin in nevesta izmed višjih uradnikov in jako imovitih bejev. Ako namreč vidi družina, da ji je za sijaj slave in bogastva potrebna druga družina, katere živi še v večjem dostojanstvu, tedaj sklenejo stariši dosmrtno zvezo svojih otrok, katerih niti ne vprašajo, imajo-li do zakona voljo ali ne. Mladenč pošlje na ukaz svojega očeta, o kateri še ni doslej slišal, da biva na svetu, zaročni pristan; gostuje se z velikim šumom in veseljem, a zaročenca se ne smeta videti. Ko odide večina gostov, vodo ženina in nevesto, vsakega na lastnem vozu, egingljaje z zvončki, v njun "konak" (stanovanje).

Konec takih ženitev je pa navadno nepovoljen, ker včasih je nevesta slepa, gluha, ali ma kako drugo napako, s katero ženin ne more biti zadovoljen. V takih slučajih pošlje ženin drugi dan nevesto nazaj domov, ali jo pa obdrži, ako ga njen oče prosi, seveda tudi skrbi, kako bi se je kmalu iznebil. Mohamedanci uunejo dobro prikračevati ženam življenje.

Na take reči ne gledajo več ni ženinovi ni nevestini stariši. Njih otroka sta mož in žena, za drugo jim ni treba več skrbeti.

Misionarji zapuščajo Mehiko. Boston, Mass., 14. marca. — Ameriški misionarji, ki se nahajajo v severni Mehiki, se pripravljajo za odhod na mejo. Rev. Alfred C. Wright je brzojavil iz Chihuahua City:

"Vse zdravo. Odlidemo jutri. Brzojavil sem damam v Parralu." Ženske misionarke, ki jih omeja v brzojavki, se nahajajo v Parralu ter se gdične. Dunning in Preseott.

Stroški švicarske mobilizacije. Bern, Švica, 15. marca. — Do koncem marca so znašali stroški švicarske mobilizacije in drugi izvanredni izdatki \$95,000,000. Tako je naznanil narodnemu zboru N. Motta, načelnik finančnega departmana.

Potopljen norveški parnik. London, Anglija, 15. marca. — Iz Kodanja na Danskem brzojavljajo:

"Norveška ladja 'Dagmar' se je potopila v Severnem morju. — Bržkone je zadela ob mino. Vse moštvo, po številu dvanajst mož, je poginilo.

Prepir.

"Ne domišljaj si vendar toliko, grda Katra! Kaj se ponašaš toliko, ti ciganka, umazana in zaničerna, klepetulja, zver in pošast! To, kar si ti, sem že jaz zdavnaj bila!"

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Skrbi za dušo, v platno vez. —.50
Marija Varhinja, v platno vezano —.50
Marija Varhinja, v usnje vez. \$1.20
Sveta Ura, v usnje vezano \$1.20
Rajski Glasovi, v platno vez. —.45

POUČNE KNJIGE:

Abeceđnik nemški —.25
Ahno nemško-angleski tolmač, vezan —.50
Berilo prvo, vezano —.30
Berilo drugo, vezano —.40
Cerkvena zgodovina —.70
Domači zdravnik —.50
Hitri računar —.40
Pesmarica, nagrobnice —\$1.00
Poljedelstvo —.50
Poljni nauk o čebelarstvu, vezan —\$1.00
Postrežba bolnikom —.20
Sadjereja v pogovorih Schimpffov nemško-slovenski slovar —\$1.20
Slovensko-angleski in angl. slov. slovar —\$1.50
Slov. angl in angl. slov. slovar —.50
Slovenska Slovnica, vez. —\$1.20
Trtna us in trtojeja —.40
Umna živinoreja —.50
Umni kmetovalec —.50
Veliki slovensko-angleski tolmač —\$2.00
Voščilni listi —.25
Veliki vsevedez —.40
Zgodba sv. pisma —.60
Žirovnik, narodne pesmi, 3. zvezek, vez., po —.50

Pod Turškim Jarmom —.25
Pregovori, prilike, reki —.25
Revolucija na Portugalskem —.20
Roparsko življenje —.30
Srečolovec —.20
Strelec —.20
Sv. Genovefa —.25
Sv. Notburga —.20
Titanik —.30
Trojak, povest —.50
Turki pred Dunajem —.35
Vojna na Balkanu, 13. zvez. \$1.85
Zgodovina c. in k. pešpolka št. 17 s slikami —.50
Zgodba o povišanju —.30
Zgodovina slov. naroda 5. zvezek —.40
Zlate jagode, vez. —.30
Življenja trnjeva pot —.50
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjevega Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu) —.75

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovražnike —.20
2. zv. Maron, krščanski deček —.25
3. zv. Praški judek —.20
4. zv. Arumugan, sin indij. skega kneza —.25
5. zv. Kraljičin nečak —.30
6. zv. Rdeča in bela vrt. nica —.30
7. zv. Prisega huronskega glavarja —.30
8. zv. Angelj suznjev —.30

TALIJA.

Zbirka gledaliških iger: Pri pušavniku —.20
Idealna tašča —.20

RAZGLEDNICE:

Newyorské s cveticami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po —.03
ducat po —.25
Z slikami mesta New Yorka po —.25
Album mesta New Yorka s krasnimi slikami, mali —.35

ZEMLJEVIDI:

Združenih držav mali —.10
veliki —.25
Balkanskih držav —.15
Evrope, vezan —.50
Vojn. astenska mapa —\$1.50
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po —.25
Avstro-Ogrske mali —.10
veliki vezan —.50
Celi svet —.25
Velika stenska mapa U. S. —.15
na drugi strani pa celi svet —.25

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštne nakamice, ali poštne znamke. Poština je pri vseh cenah že vračunana.

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad doek, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Joliet, Ill.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.

G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, Stev. 1, Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreca Jezusa, Stev. 2, Ely, Minn.

JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, Stev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebnost ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Ely, Minn.

Prosim priobčite sledeči popravek v Zapisniku zadnjega zborovanja Jednotinih uradnikov, kakor sledi:

"V zadnjem zapisniku se je Jednotinih uradnikov se je pomotoma poročalo, da se ima naložiti \$5,000.00 na First National Banko v Rock Springs, Wyoming, namen pa je bil položiti to svoto na Rock Springs National Banko, kjer je uposlen brat Joseph Pishler, porotnik Jednote. To se je zgodilo, ker se ni natančno vedelo, na kateri banki je brat Pishler zaposlen."

Zdaj podpisani zapisnikar zadnje se je Jednotinih uradnikov in nadzornik Jednote tem potom potrjuje, da je zgoraj navedeni popravek uraden in da je bil namen nadzornikov kakor je navedeno v popravku.

IVAN AVSEC, zapisnikar.

Budoar naše Minke.

Oh, saj pravim, to vam je pozre, ta naša Minka! Da nikdar take! Pomislite, naenkrat, kar čez noč, ji naš loži ni bil več pogoda; elegantni naš loži, ki sem v njem prebil, ne vem, koliko srečnih let! "Ti trije borni kabineti! Vsak obrtnik jih šteje več. Potem pa tu v podstrešju! Buh! To vendar ni za ljudi iz boljše hiše! In pa še celo na robu mesta! No prosim te, papa, ali te ni nič sram sprejemati posetov tu na kmetih?"

Tako je čebetal dan na dan. In ni mi pomagalo, če sem ugovarjal: "Minka, glej, ti pretiravaš! — Prosim, tri meščanske sobe imamo. In za nas je to popolnoma dovolj. Saj so še to navadno prazne, ko sem jaz v uradu, ti v šoli. In kaj sežeš o podstrešju? V nadstropju tretjem smo. Pa kaj zato? Gor prihaja manj prahu in manj ropota. Če pa stanujemo v predmestju, to se nikakor ni na kmetih. Pa ko bi tudi bilo. Imamo pa čistejši zrak in pa zelenje naokrog. Li ni tako?"

Toda opravič nisem nič, prav nič. Samo nosek se ji je obesil. Veste, tisti fini nosek, ki, kakor izklesan iz belorodečega kristala, v svet štrli izvirno drzno. Pa jamci v nosku sta se ji napeli; pravzaprav ne, ampak napenjali sta se, enako snežnobelim popkom v zgodnjem mladoletju, preden pojčijo.

Drugi dan je pa že zopet pela staro pesem: "Ti trije borni kabineti —"

In jaz, kaj češ? Vdal sem se. Sičar ne njej. Bog me varuj! To bi bila lepa vzgoja, kaj? Ampak vdal sem se svojemu treznemu razsodku. —

Mh! sem si mislil, s tremi sobami res težko izhajati. To se pravi, niti ne izhajati, ker samega sebe v resnici nimaš dati ni kam, ni kje. Kaj ne? V spalnici se spi, v jedilnici se spi, v jedilnici se je, v posestnici se sprejemajo poseti. Torej kadar ne spiš, ne ješ in posetov ne sprejemaš, tedaj si pravzaprav brez strehe. In če se hočeš pri svojem ognjišču greti, moraš iti naravnost k štedilniku v kuhinjo, nota bene, ako kuharica nima nič zoper to.

E. Root, znan republikanski politik.

Na glas bi se ji bil porogal; toda pri izgovoru besed mezanin in budoar je tako ljubko zaokrožila svoje rožnate ustnice, da nisem mogel kaj, da bi ji ne pritisnil naje gorkoga poljuba.

"Kako pa veš, kaj je budoar?" sem jo nato smehljaje vprašal.

"Seveda vem. Kako bi ne? Saj sem čitala v maminem žurnalu. In tam sem brala, da ga ima vsaka dama, comme il faut."

Tako sva se pomenkovala, ona z važno resnostjo, jaz pa šaleč se z njo. Pomenka konec pa je resen bil za oba. Kar naenkrat namreč mi posadi klobuk na glavo, siloč, da naj grem najemnat stanovanju, sicer da bo sama šla. Jaz sem se ji seve uprl. Toda ko je, porabivši vse razloge, ki so govorili njej v prid, segla po solzah, katere so, debele kakor grah in svetle kakor rosne kapljice, kadar jih oblije solnce z zlatimi prameni, začele lesti po baržunu njenih rdečih lic, tedaj je strla moj upor, ker vse drugo prenašam laglje, samo solza ne, zlasti onih naše Minke ne.

Zato sem šel ter stanovanje res najel. Pa moram reči, da ne nerad, ker je v resnici šik bilo in komfortabel. Saj pravim, okus pa ima dekle!

Predvsem mi je ugajala četrta soba. In ta, sem si mislil, bo kakor nalašč za te. Poseben vhod! Tako je prav! To je, kar sem si že od nekdaj želel. Ker včasih je presneto sitno, če drugi vedo, kdaj prideš v posteljo, ko niti sam za to ne veš natančno. Za kadilnico jo pa prirediš na ta način, da vanjo ne postaviš ničesar, čemur bi škodil dim; pa bo. In iz podstrešja privlečeš staro zofo, ki ji tudi blatni črevlji ne morejo storiti kvara. Na kratko, v novem stanovanju si uravnavaš življenje po vzoru mnogopevanih idil brez svilenih vezí obilne kulture.

Tako sem obračal jaz, papa; toda obrnila je Minka, hčerka.

Preselili smo se res v mezanin Osojnikove vile. Pa kaj hudič, ko sem v novem stanovanju prav tako ostal brez strehe, kakor sem bil brez strehe v starem stanovanju. Sičar je bilo jasno in odločno moje mnenje, da bodi četrta soba zame. Pa vse zastoj! Minka jo je hotela za budoar pa je bilo. Seve, kar sama od sebe ji tudi ni padla v naročje, ker besedni boj je bil srdit in je trajal dokaj časa. Toda ko se je spustila v jok, je zaplakala tako mlo, da bi se moral pesoglavce omečiti, kaj li jaz, ki imam Minko tako neznanosno rad. Iz nebesnomodrih očesa se ji je ulil potok solza in glasek se ji je od ilitenja tresel kakor srebrnolisti zvok žalujoče strune. Tedaj se pa nisem mogel dalje ustavljati. Tako čudnomohko mi je postalo tam nekje pri sru, da sem se komaj premagaval, da nisem sam omahnil iz ravnotežja.

"No, Minka, no! Nikar tako!" sem nekam votlo rekel. "Oči si pa ni treba izjokati. Ravno kar sem si domislil, da se zame v istini ne izplača lastna soba, ko sem redkokdaj doma. Pa imej vbojčime svoj budoar, če ni drugače."

In res, kakor se po aprilski plohi namah izvedri, tako in še naglje se je izjasnil njen obrazek. In ko je obrnila v me pogled, motreč, ali resno mislim, kar sem ji obljubil, so na njenih žametnih trepalnicah še sicer viseli rosi biseri, toda srnji očki nje sta že bliščali.

Na nobenega drugega opravičila ne go ukvarjati se z njo. Ker komaj jo previje in osnaži, pa že za prsmi hlasta to pozre. Pa mislite, da je zadovoljna, kadar se nasiti. Zdaž hoče, da bi se igrala ringaraja z njo; če ne, pa veka, da je joj! In zvija, lomi jo togota, da jo kar duši.

"Moj Bog!" vzdihuje takrat Minka, držeč jo v naročju; "otroci, to so skrb in pa pokora. Li ni mam prav, papa?"

Kanarčku pa nikakor ni pogodu, če se predolgo muči pri punčici. Tako preneha žvrgoleti. Pri vratah svoje kletke semtertja skaklja in iztega kljunček vun iz nje. Pa tako mlo, mlo gleda. Minka pa že ve, kaj to pomeni. Sladkorčka bi rad ta mali sladkosnež. Treba mu je torej ustreči.

"Nič ne bodi žalosten, moj lju bi ptiček! Veseli se in poj! P malec časa še potrpi! Ko zopet pride rajsko mladoletje, bom prosil papana, da ti kupi družico. Jaz ti pa gnezdice napravim za drobna jajčeca. Iz teh pa bodi izlezli ptički goli, majhni kakor mali žgančki. Potem pa boš imel dovolj skrbi in dela. Boš že videl. Se žvrgoleti ne boš utegnil. Jaz že vem, ki imam svojo punčko, koliko dela je z o troki."

Da je pa s kanarčkom tako prijazna, to zopet Rjavčku ni po volji. Od ljubosumnja zarenči in z repom tolče pa preprogi. In ko bi tudi to ne pomagalo, tedaj se kvišku vzpne in glasno laja proti kletki. To pa izda. Rada ali nerada se mora Minka posloviti od kanarčka, da Rjavčka potolaži. Najprej mu je treba prnesti košček torte. Potem ga pa vzame v naročje, ter po glavi ga gladeč, mu govori:

"Saj si priden, kužek! Pa mene rad imaš. Kaj ne? Zato boš pa šel v nedeljo na lov. — Ti boš gonil zajčke in kljunače, papa jih bo pa streljal. Pa lajati boš smel, kolikor te bo volja. Oj, to bosta vesela, ko prideta domov z bogatim plenom obložena. Ali ne? Kaj, Rjavček?"

Tedaj pa Rjavček ves vesel privzdigne gobček, la se strne z noskom Minkinim.

In zdaj šele, ko je budoar pospravljen, družinica pa mirna, more Minka misliti tudi nase. Dvaktir, trikrat se zasuce — zrealom, si obično premeri ter si po-

gladi razmršena kodeljo rumenih las.

Za kuhanje pa že skoro nima časa. Pač včeraj ga je imela. Bilo pa je takole: Pri kosilu je čebetal kakor sračica. Zato ni pazila na žličko tako da si je krile okapljala. In ko sem rekel: "Minka, kako pa ješ? Pazi vendar!" je naenkrat šobico napela, ter od mize vstanši, odhitela v budoar in se zaklenila vanj. Tu se je na zofo naslonila pa je jokala in vzdihovala, češ, da ji ni dalje prestat v hiši, kjer jo vse sovraži: "Se danes pobegnem kam, da me ne bo nihče več videl!"

Meni se je pa res začelo smiliti dekle. Zato sem šel, in trkajoč na vrata, sem ji prigovarjal, naj vendar gre h kosilu. In ko je zopet prišla, je buknila v glasen smeh, da se je kar zablisnilo od beska nje-ih snežnobelih zobkov, pa z ročama je treskala.

"O joj, papa! Kaj misliš, da sem bila v resnici huda?" je nato sočutno rekla. "Saj nisem bila. To je bilo samo tako, zaradi kuhanja. Čemu pa imam svoj budoar, če ne za to!"

Oh, saj pravim, to vam je pozre, ta naša Minka!

Laške laži.

"Popolo d' Italia" ponavlja obrekovanja, da v Avstriji zelo trpinčijo laške vojne ujetnike. Prosto volje Carlo Corsi da je vsled trpinčenja umrl. Temu nasproti se mora na podlagi uradnih poizvedb pibiti, da v jetniških listinah v Avstriji Carla Corsi sploh ni. V karanteni za vojne ujetnike v Ljubljani je bil italijanski seržent Corsi Corso pešpolka 111., ki je vsled amputacije noge dne 5. oktobra umrl. Nogo sta mu odrezala italijanska vojna ujetnika zdravnika dr. Giovanni Perilli, polkovni zdravnik in nadzdravnik dr. Mario Mauro od 31. laškega pešpolka.

Veliki knez Nikolaj.

Iz Kiela poročajo, da se mudi veliki knez Nikolaj sedaj v carjevem glavnem stanu.

Malo upanja na uspeh.

Italijanski zakladni minister Carevano bo imel v Rimu govor o vojnem posojilu z namenom, da

podžge Italijane, da bi doseglo vojno posojilo ugoden uspeh. Na sploh se priznava, da je ljudstvo pripravljeno prenašati velikanske napore, ali malo je upanja na velike uspehe.

Angleži v Afriki.

Angleži poročajo, da je neka angleška mornariška misija napadla na jezeru Tanganjika v Afriki nemški oboroženi parnik "Kingani" in ga prisilila po 10 minutah, da se je vdal. Vsi nemški častniki so padli. Dasiravno se je parnik že potapljal, so ga vendar spravili na breg.

"Kingani" je bila majhna ladja 13 metrov dolga in 3,5 m široka, oborožena je bila pač tudi ladji primerno prav lahko. Reuteur poroča, da so Angleži sedaj poslali na jezero Tanganjika več posebno oboroženih parnikov. Po kateri poti so jih poslali tja, ni znano. Mogoče je, da so jih poslali iz Zambezija po reki Sire do jezera Njase in od tam po kopnem, ali pa po Kongu in potem v Lukugo z železnico, ki je bila leta 1914 dograjena.

Nemški listi pravijo, da je pričakovati, da bodo nemški večji parniki, ki se se nahajajo na jezeru Tanganjiki, kos tem angleškim ladjam.

Nov ruski generalni intendant.

Iz Kodanja poročajo, da je bil general Suvalov, doslej intendant vojnega ministrstva, imenovan za generalnega intendant ruske vojske. Baje gre za temeljito reformo vse ruske intendanture.

Japonska za mir.

Tokio, Japonska, 14. marca. — Japonski urad odločno zanikava vse govorice, da bi Japonska rada sklenila separaten mir in da bi rada revidirala zvezno pogodbo z Anglijo.

Anglija in Rusija.

Iz Bergna poročajo: — Med ruskim delavstvom vlada velika nevolja napram Angliji, češ, da ničesar ne stori, da bi pospešila konec vojne.

General Ruski težko zbolel.

"Baseler Nachrichten" poročajo iz Petrograda, da leži general Ruski na smrt bolan v Pjatigorskju v Kavkaziji.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

za leto 1916.

Velja s poštnino vred 35 centov.

Obsseg berila:

Domovini in narodu. (Pesem.) — Običajni Koledar. — Strahne številke. — Krogla. — Maska. — Razkritelj petroleja. — Red Marije Terezije. — Francija v vojnem času. — Jasna noč. — Moja ura. — Svetovna vojna in katoliška Cerkev. — Duševni blisk. — Pri sanitetnih kolonah, na bojišču. — Eksplozivne snovi. — V lekarni "Avstrija". — Iznajditelj podmorskega čolna. — Galipolis in Dardanele. — Julija Romain. — Rmena pošast. — Dokivljaj v sraku. — Podzemsko mesto v Wieliczki. — Čustvena udova. — Kovač. — Kolonijalna posestva Nemčije. — Bodočnost Evrope. — Urednik. — Pohabljenec. — Le Betail. — O vzrokih svetovne vojne. — Petindvajset frankov. — Kako nastane strelni jarek. — Kdo je bil? — Klasični topovi. — Pen v vojni. — Belgijska armada. — Pri generalnem štabu. — O podobnosti dvojčkov. — Ljubi denar. — Šrečanje. — Mobilizacija v Venezueli. — Specialitete. — Prvi polet iz Evrope v Ameriko. — Čudne zgodbe. — Rdeči trak. — Pregled dogodkov svetovne vojne. — Kitajski tipi. — Smešnice. — Ogledal.

Milke:

Italijanski vodilji srakoplov nad Benetkami. — Sestane nemškega in avstrijskega cesarja. — Prevažanje avstrijskih čet preko reke San. — Turška artilerija na Galipolisu. — Prizor na cesti v Belgradu: učinek šestnajstpalčne avstrijske granate. — Potop angleške ladje "Majestic" v Dardanelah. — Avstrijska kavalerijska patrulja ob Visli. — Ruska infanterija v zakopih. — Italijani so vjeli avstrijskega špijona. — Avstrijski oklopni vlak v Galiciji. — Italijanski bersaljeri v boju. — Mrtveci v zavzetem belgijskem zakupu. — Italijanska gorska baterija pripravljena za akcijo. — Ranjeni Rusi, zapušteni od svojih ob priliki bega iz Varšave. — Srbske utrdbe pri Belgradu, razdejane od avstrijskih topov. — Avstrijski vojak, katere so vjeli Italijani na goriški fronti. — Učinek avstrijskih granat v Zagradu. — Ameriški podmorski čoln. — Vojni arsenal v Belgradu, katerega so Avstrijci razdejali. — Fort št. 19 pred Przemyslom, katerega so Nemci zavzeli z bajonetnim naskokom. — Avstrijska havbična baterija v akciji. — Pogled na del Varšave. — Bolgarske čete na gorskem prelazu ob srbski meji. — Avstrijske prednje straže v Rusiji. — Italijanska poljska bolnica dve milje za fronto. — Prizor iz Lvova. — Učinek avstrijske granate v Anconi. — Avstrijska invazija na Poljskem. — Ruski vojni jetniki. — Vodilji angleški srakoplov. — Bevec s Prestreljnikom. — Triglavski pegerja.

SLOVENIC PUBLISHING CO.,

22 DORTLAND STREET,

NEW YORK, N. Y.

Petelinski pa Praznoslamski.

Spisal Rado Murnik.

Na male kavke dan je prestoloval velenen kritik gospod doktor Petelinski v vsi svoji glori. V vsem svojem nedostopnem veličanstvu za pisalo mizo, obloženo s knjigami, zvezki in rokopisi. Pisal je novo strupeno omeno.

Gospod Petelinski je imel veliko glavo pa majhne misli. Njegov prevzetni obraz z jasno vidnim pečatom neozdravne neumnosti je izražal nekaj nestrpljivega, griskega, škodoželjnega in zlobnega. Včasih je pogledal z bedastimi čoravimi očmi v prazni zrak, se nasmehnil zaničljivo, odurno in kritikavsko dalje. Pisanje mu je bilo zgolj mehanično opravilo; duh ni imel tu nikakršnega dela. Obredel je bil dokaj sveta, videl in slisal marsikaj znamenitega, ali prebavlil je malo.

"Pošlji osla križem svet, vrne se uhat ko pred!"

Ta jedrnat pregovor ni pristojal izlepa nikomur nikdar tako dobro kakor gospodu Petelinskemu.

V prejšnjih letih je hotel kar po vsej sili na Parnas. Ker ni znal jahati, je lezel po vseh štirih, in ker je bil nezmožen kakor kopun, je vsak čas blamiral Apolona. Muze in samega sebe. Najboljši prijatelji so mu očitali, da je literarna maskara, sicer lepo natančno sfrizirana in našmarnjena po tehnični zadnjega predpusta, vendar nezanimiva in zopna; da vse svoje živne dni ni imel toliko izvirnih misli, da bi z njimi popisan papir odtehtal pajčino; da se pretaka po žilah njegovih junakov najcenejše črnilo; da je njegovo evetje iz papirja; da v velikem kupu njegovih plev ni nobenega zrna; da je v njegovih spisih mnogo dima brez pravega ognja; da so njegovi najboljši umotvori brez duše in srea, brez krvi in soli, brez jesa in olja; da ima v njegovih trakujskih zmašilih dolga mlade; da so najboljša sredstva bolnikom, ki ne morejo zaspati, in tako dalje brez parda. Drug za drugim mu je primazal krepko zausnice. Kaj čuda, da so se neusmiljeno oklofutanemu gospodu Petelinskemu pretresli možgani. Že prej nesijajni duhek se mu je omračil zdej popolnoma; lotila se ga je megalomanija, postal je domišljav kritik.

Bolna častihlepnost ga je gnala za ulogico, ker ni mogel do uloge. O dolžnostih ocenjevalca je imel svoje posebno prisvojene nazore. Njemu kritika ni bila tista vzvišena prijateljica, ki posreduje med občinstvom in pisateljem, opozarja bralca na skrite lepote, svrbi pesnika spričo zabred. I kaj neki še? Gospodu Petelinskemu se je zdelo vse to neumno.

"Kritik, delaj zase, samo zase!" si je mislil. "Glej, da bo na sed obduoval tvojo nečnost, tvojo vsevednost! Enkrat pohvali, pograjaj devetkrat! Delaj zgačo, koder in kadar le moreš! Ocenjevalca, ki ne zabavlja, ne spoduje niti noben začutnik. Zabavlja torej, zabavlja! Ali ni zabavljal Borne Goetheja, da je mevrca, suženjski priljubljenec in diletant? Mar niso zabavljali Menzel in drugi temu največjemu nemškemu pesniku, da ni noben genij, ampak samo talentek? In kako je prevel Heine rek: De mortuis nil nisi bene? — O živih govori le slabo!"

Po takih načelih si je nataknil sam vase zaljubljeni gospod doktor Petelinski, veleposelnik praznih fraz, rumene naočnike zavidnosti in jel pridno delati veter in vodo. Kar mu je nedostajalo strokovnjakega znanja in zdravega okusa, to je nadomeščal z nesramno drzovitostjo in drzovitostjo nesramnostjo. Samega sebe vesel si je domišljal, da je mnogo imenitnejši književnik, nego so bili drugi resnično. Bil je preverjen, da se boje njegove graje tudi najbolj razumni pisatelji, kakor da bi bila v njegovem črnilniku res sama smrtonosna aqua Tofana.

Bil, razgrebal, rovaril je po temi kakor krt. Kakor krt se je bal dneva, svetlobe, lepote. Nič ga ni so veselili pisani metulji, dehteče rože, sladki slavi. Fanatično vztrajno je ril in ril po umazani prsti. In kadar je srečno izpodril svoj kupček, si je kadil sam sebi ni priškovat, da bo obduoval ves svet njegovo krtno, njegove kisle kritikariture.

Prej titularen pesnik, posledje titularen estetik, je po pravici knal in knal zaradi svojih dovršeno konfužnih spisov. Marljivo je ponujal narodu zbirke omlačenega, pogretega puhloslovja z ono vsiljivo samozavestjo in samoljubnostjo, ki ne sluti in ne čuti niti najmanj, kako je zopna in ostudna.

Zaeno pa je očitno in med vrstami ganljivo hvaliti svoje neveljive zasluge. O — kakšni reveži bi bili Slovenci, ako ne bi imeli tako imenitnega književnega vsečaka, kakršnega je gospod doktor Petelinski! In kakšni siromaki bi bili šele slovenski pisatelji brez njegovih strogih ocen in razprav! Od same nadutosti in ošabnosti bi popokali kakor ona napihnjena zaba v baseni. Gospod Petelinski je tisti previdni regulator, tisti koristen zavor, ki zabranjuje, da leposlovni mešani vlak ostane zvest priljubljenim starim zamudam in ne zdrči kam na nevarna tla. O vsem tem ni nihče preverjen tako živo nego gospod Petelinski sam.

"Pa smo ga!" je vzkliknil in odložil pero. Stekel si je bil novo neveljivo zaslugo: zopet je razocenil, razdelal in razkaval nedolžno literarno žrtev.

"To smo ga!" je mrmral zadovoljno. "Med Nemci in menda tudi drugod je lepa navada, da nadbudni poet vtakne med prve liste svoje nove knjige petdesetak ali stotak. Potem je kritik lahko dobre volje in mu spiše nežno zahtevano, nežno naročeno omeno, koder ga kuje v zvezde. Pri nas pa? — Čisto prav je, da sem ga raztrgal, tega novinec. Zakaj ga ni bilo k meni? Zakaj me ni prišel prosit milostne obsodbe? Menda me niti ne pozdravlja ta uboga šema!"

Gospod Petelinski je vstal, se pogledal s svojimi glupimi očmi v ogledalu in se priklonil sam sebi. Nato je jel hoditi po sobi gorinčol. Stopal je s tako španisko grandeco, tako po petelinje, kakor stopajo narobe desirani vladarji, paradni prvaki, togotni domišljavčki, pa sploh priznane primode in megalomane tega sveta.

Potrkalo je na vrata: vstopil je širokoplec možak s cekarjem.

"Dobro dan, gospod doktor!" je izpregovoril ponižno. "Praznoslamski mi je ime. Čevljar sem, pravzaprav pa pesnik."

Gospod Petelinski se je držal neznansko visoko in mu je malo pokimal z glavo. Ugajala mu je obiskovalčeva pohlevnost; pogledal ga je natančneje. Praznoslamski, pesnik, v prostih urah čevljar, je imel razkuštrane lase, umazan ovratnik in na suknji ni bilo vseh gumbov; že iz tega je sklepal gospod Petelinski, da je Praznoslamski "nenavaden, mnogo obetajoč talent". Iz žepa je gledala rokodelna pipa z vrlo ogledanim ustnikom. Zato pa so bili tem lepši njegovi presvetli škornji, sijajno znamenje njegovega poklica. Podkovani so bili dokaj močno; Praznoslamski je delal z njimi precejšnje vtise v pod. Dikal je že od daleč po smoli in tobaku.

Ozi se je po sobi, se nasmehnil in nadaljeval: "Akotudi brez mi in okrog divjam, vendar ne najdem nikoder nobenega založnika svojim pesemcem. Vsi se samo prav debelo noreca delajo iz mojih 'Poezij'. Nekdo mi je celo očital, da sem mojsterskaza in mi navsevetoval, naj krstim svoje speve 'Snho robo' ali pa 'V obličah krompir'! Vi, cenjeni gospod doktor, mi morate pomagati, prosim vas prav lepo! Bral sem že toliko lepega od vas. Ne, ne bojte se, saj vas ne bom moril z vsemi, preberem naj vam jih samo troje! Vi pa mi spišite, prosim, odkritosrčno kritiko in me priporočite, da spečam pesmice založniku! V dokaz svoje hvalečnosti vam naredim najlepše škornje!"

Gospod Petelinski mu je pokimal prijazneje. Sedla sta. Pesnik je pestoval svoje pesmi v cekarju in iskal svojih najlepših umotvorov; obenem pa je očrtaval kritiko svoj životopis.

Luč sveta ga je zagledala v skromni bajti. Že v zibelki se ga je držala smola. Zakaj oče so mu bili v delavnih čevljar, v zapovedanih praznikih, nedeljah in zaspanih ponedeljkah pa godee in pijanec. Ker je bil sin ukaželjna bistra glavičca, so ga dali v gimnazijo. Prebil se je srečno do tretje šole. Da ga ni uščila nesreča, bil bil postal ugleden škric. Žalibog pa se je grdo razprl z zagrizenim nemškutarskim profesorjem in ta mu je uničil sijajno karijero. Oče so ga poklicali domov v čevljarstvo. Toda fanta niso mikali škornji in čevljarški stolček; razli nego dreto je vlekel harmoniko in zlagal okrogle pesmice. Kar nenkrat je obesil knoftrno na

klin, pa odnesel šila in kopita z družbo čeških godeev, ki so prišli siri in pripisali skozi vas. Siril si je duševno obzorje po krmah in sejinah, pod milim nebom in v listjajkah. Ali predla mu je slaba; godee so ga tepli, kadar je zaspan zagodel napačno, in še čevlje jim je moral snažiti! To je bilo pesniško navdahnjenemu mladniku predebelo. S solzami v očeh je namazal neko noč vsej družbi škornje zunaj in znotraj z mokro ilovico in jo popihal domov. Oče so skesanega sina poštno zlasili in zuhali, kakor se spodobi, naposled pa so klavnega grešnika sprejeli za praktikanta v svoji delavnici. Kadarkoli je utegnil, je sin vedno prebral knjige, katerih so mu donasili bivši součenci vsake počitnice iz Ljubljane. Zlasti se je navduševal za sveto poezijo. Leto za letom je v sladki prisunkjenosti pridno delal poleg čevljev tudi pesmice. Vse račune je pisal v rimah.

V tem je položil Praznoslamski tri liste na mizo. Vstal je, vzel prvi list in šel k oknu. Ni pa stopal tako prešerno kakor gospod Petelinski, ampak lepo ponižno je hodil mož in se klanjil venomer, kakor bi hotel vsak čas pasti na kolena in pomeriti kritiku objubljenega škornje. Iztegnil je desnico, pogledal kakor zamaknjen v sedma nebesa in začel:

Pesem od muh:

Uh! Muha se je zaljubila...
Juh! Muhe je njen ženin bil.
Oj! Konaj sta se poročila —
oj! — ju muhalnik je ubil!

Gospod Petelinski se je važno, dostojanstveno prijel za čelo, ki so za njim praznovala puste misli svoj svečani dolgčas.

"Tega moža bo treba res pohvaliti, že zato, da se bodo drugi jezili!" si je delal in jel pisati: "Našli smo novega pristnega pesnika!"

Ime mu je skromno, toda blaglasno: Praznoslamski. V svoji preplepi "Pesmi od muh se je zamislil z vso resnobo in ljubeznijo v svojstva bitij, ki mu niso čisto nič podobna, temveč v vsakem oziru drugačna glede krvi, značaja, navad, šeg in socialnega stališča. Kakor si je Heinejev Nemeck konstruiral velbloda prosto po svoji bujni domišljiji, tako je sestavil naš vrli Praznoslamski dvoje idealno nesrečnih muh na dnu svoje klavne duše.

Presunljiva pesem ima, rime spredaj in zadaj! Aleluja! Pričenja se nova doba pesništva! Blagor nam! Juh!

"Uh! Muha se je zaljubila", poje pesnik v prvem granesu pomembno kratko ter nam zbija sožitje in radovednost. Globoki "u" v medmetu naglasa globoko zaljubljenih občutkov. Radostni medmet "Juh!" nam napoveduje, da nam je pričakovati nekaj veselega. In res! Muha se ni zaljubila kar tako tja v en dan in se ni izpozabila z nobenim vihravim čmriljem ali sršenom, ampak izbrala si je solidnega Muha, mladeniča, njej kolikortoliko enakega, kar se dostaja premoženja, olke in značaja. Tudi precej lep fant je moral biti ta Muhe, sicer se junakinja ne bi bila vanj zaljubila tako neutegoma. Toliko je bil pač vreden kakor Goethejev Werther v sentimentalno modrem fraku in strastno rumenem telovniku.

Usoda junakova in junakinja je odvisna od sile, ki je huša, močnejša nego volja obeh triptinov. Vendar je ta sila — muhalnik — nekaj čisto realnega, akotudi je odeta s tenčico tajnosti. Nihče ne ve, kdo je zamahnil z muhalnikom. Mistični čar tajinstvenega, čudovitega dogajanja pa bo večno mikal in zamikal človeško srce.

Pesnik nas ne muči in ne dolgočas s praznimi besedami o obupnem boju dveh nesrečnih bitij proti gigantskemu muhalniku. S štirimi kratkimi stavki je opravljena in podelana vsa nesreča. Že zaradi tega prav toplo priporočamo to pesem tudi deklamatorjem po deželi; občinstvo ne bi trafilno dragocenega časa in bi šlo lahko prej večerjat in spat. Mislimo, da ne bo pretežko zadeti ta glas, tako tožen, nežen in pa mehak, ta prisrčni glas, ki od kraja do koneca preveva svo pesem in nam razodeva vso neskončno plemenito ljubezen rahločutnega pesnika do zatiranih muh."

Praznoslamski se je namuzal hvalisariju ves blažen, se odkaljal, mahal z roko in bral drugo pesem:

Ljubici!

Ne glej me, ljubica, po strani, saj nisi sama ti v Ljubljani!

Drugod jih je celo še več, pa zanje se ne brigam ne!

Le tebe, tebe v srečo nosim...
Oh, ljubi me — lepo te prosim! —
če ne, me vzame bela smrt
v deželo, kjer je črni krt...

Gospod Petelinski mu je odobrovalno pokimal ter ga slavil in veličal:

"Kako velikansko je napredoval naš dični Praznoslamski v tej pesnici! Od muh do ljubice — kako genialen skok! Misel, slog, rime, vse je izvirno in nedosežno dovršeno. To veličastno pesem moramo prištevati najlepšemu evropskemu slovenske lirike. Da, to ožnost dončce in zaeno zanosite besede so neumrjoče! V svetovni književnosti nimamo kratkoma nobenega proizvoda, ki bi se mogel dostojno primerjati temu epohalnemu kiticam. Res ne vemo, čemu bi se čudili bolj, ali globoko občutkov ali prirodnih elegancij pesnikovega izražanja. Ti žalobni, nežnomoški, skromnolepi zvoki nas zamikajo z bajno silo v srečno kraljestvo sanj in poezije; srce nam krvavi iz globoke rane, toda iz rdečih kapelj klijejo rdeče rože..."

"Gospod doktor, zahvaljujem se vam najlepše!" je vzkliknil gijnerji čevljar. "Lepo prosim, preberem naj vam le še eno samo!"

"Ali je kratka?"

"Ne, malo daljša je."

"Potem mi jo dajte kar sem, da izgotovim prej."

Praznoslamski mu je hitro podal rokopis in gospod Petelinski je orglat naglo tako-le dalje: "Našega vrliga Praznoslamskega najlepša pesem pa je nedvomno balada:

Bela devica.

Oj stojaj mi, ljubljanski Grad,
pozdravljam ti stotisočkrat!
Zdaj solnce sije, megle ni,
in ura je natanko tri.

Ali ne done ti stihhi tako preprosto in blaglasno, kakor pristna narodna pesem? In vendar, kolikor kipečega čustva je v pozdravi! Posebno hvalevredno je pa to, da je pesnik tako natančno označil vreme in uro najbrže po sednjevropskem času, zakaj na ljubljanske ure se ne zanaša noben izkušen mož.

Po bregu hodi mi devica,
kot kreda bela so ji lica,
kot kreda bel je njen život
od nog do glave, saperlot!

Ali ni to krasno, saperlot! S seboj in s svetom razprta devica išče samote ob Ljubljani; blede je življenje se ji gnusi. Upajmo, da se ji ne bo godilo tako slabo kakor nesrečni muhi...

Ljubljani'ca, bistra hči planin,
prekrasna sredi je ravnin.
Ljubljani'ca lepo šumi,
šumlja in se naprej vali.

So ljudje, ki najdejo povsod le grdo stran, lepote pa ne marajo videti nikjer. Doslej se ni trdil nihče, da bi bila Ljubljani'ca bistra; zdaj pa se je vzdignil mož, ki nam odkriva njene čase. Da Ljubljani'ca ni hči planin, to ve vsakdo. Toda kolikokrat se je zmotil sam Shakespeare, cesar literature! Ali ni etira v trojanski dobi Aristotela? Ali ne nosijo njegovi Rimljani klobukov? Ali mu ne pristajajo ladje na Češkem?

Devica v vodo mi strmi,
po strani glavičco drži...
Na suhem malce postoji,
potem pa v vodo se spusti!

Koga ne bi ganile te preproste besede od solza? Že zopet nesreča! Sicer smo pa tudi pričakovali nekaj hudega, ker je devička držala glavičco po strani. Sree se nam krči od žalosti, zakaj v Ljubljani'ci je mnogo vrtincev in kotelj.

Valovi tu globoki so,
devica bela — kaj bo to?
Gavrani lačni krokaajo,
na Golovec se jokajo.

Kaj bo? Tako se v strahu in s solzami povprašujemo tudi mi. S posebno finim čutom si je izbral pesnik črne krokarje z bližnjega Goloveca za mrtvaške statiste.

Kot kafa je izginila,
pa spet na vrh priplaval,
na vodi se je guneala:
devica — racea je bila!

Hvala Bogu! Oddahnemo se globoko in vprašamo vsi veseli: Ali ni to imenitno zabeljen konec? — Treba nam je dodati še nekoliko besedi o drugih pesmicah.

"Prosim, gospod doktor, tukaj imate ves cekar!" se je požuril čevljar in mu ponudil poldrugo kilo "Poezij".

"Ni treba, ljubi moj!" mu je

odvrnil vestni kritik in narekaval sam sebi na glas:

"Praznoslamski je ljubljence izbirljive Modrice. Z veliko bistroumnostjo zasleduje bistvo in strasti po najtemnejših kotih človeške in živalske duše. Velika je njegova ustvarjalna domišljija, javljačoca se tam, koder neha izkustvo... Srednje moke pesniki nam ne morejo podajati drugega, kakor kaj posnetega, ponarejenega, izposojenega; njih varava blešča ne more ogrevati nikogar."

Praznoslamski pa nam ustvarja zmeraj kaj popolnoma novega, kar nastaja le po njem in kar ne bi nikdar moglo nastati brez njegovega. Praznoslamski se ne trudi čisto nič in vendar njegovi lahni stihhi niso nikdar votli, niso zmašila, izmuzgana iz mezeina. Njegove pesmi so zakladnica, polna najlepših rubinov, smaragrov in diamanov... Dandanes je nevarno, če priporočam pesnika zaradi jasnosti in bogastva misli. Praznoslamskemu pa menda ne more škodovati niti taka neprevidna pohvala. Kakor Vietor Hugo, "apostol poezije", primerja svojo igro "Ruy Blas" Mont-Blancu, sam sebe pa Shakespearu, Corneilleu in Moliereju, tako bi primerjal jaz Praznoslamskega oni trojici z "apostolom" vred! Pa kaj nam je treba slovenskega Hansa Sachsja še priporočati založnikom in plačujočemu slavnemu občinstvu? Kakor prine Hamlet o svojem očetu, tako recimo tudi mi o Praznoslamskem kratko: On je pesnik! Dr. Petelinski."

Prosavljeni in poveljani čevljarček je razumel komaj polovico tega slavošpeva. Izteška je brzdal svoje veselje. Naposled pa je hvaležno zaukal, shranil dragoceno omeno v cekar, pokleknil pred hvalovitega gospoda Petelinskega, mu sezul desni čevljev in pomeril škornje zastoj.

To se je zgodilo na male kavke dan, najlepši dan v življenju velenega kritika gospoda doktorja Petelinskega.

Rad bi izvedel za JANEZA MOHORČIČ, ki je bil pred šestimi meseci v Crosby, Pa., potem je šel v Limestone, N. Y., in od tam pa v Gowanda, N. Y. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi sporoči, za kar mu bom hvaležen, ali naj se sam javi. — Cyril Godnič, Box 115, Crosby, Pa.

Iščem svojega prijatelja ANTONA RAK. Doma je iz vasi Regiče, fara Škočjan na Dolenjskem. V Združenih državah biva okrog 13 let in v starem kraju je bil nazadnje v Rovišah. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se sam oglasi. — Alois Rak, Box 11, Monticello, Minn.

POZOR,
rojaki v Aldridge, Mont.
Kdor mi naznani natančen naslov mojega strica Josipa Ozimek, dobi \$10 nagrade.
John Trelip,
Box 4, Issaquah, Wash.
(14-16-3)

Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER za revmatične bolečine, okorelost in neugodnost sklepov in mišic.

Pristni prihaja v zavoju, kot je naslikan tukaj. Odklonite vse zavojke, ki niso zapечатene z Anchor varnostno znamko.

25 in 50 centov v lekarnah ali na ravnost od

F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington St.
New York, N. Y.

POZOR ROJAKI!
Najuspešnejše mazilo za ženske lase, kakor tudi za moške brke in brado. Od tega mazila strastno v čit tednih krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi moški krasni brki in brada in nobena odpadla in osiveli. Kermetisem, koščki ali trganje v rokah, nogah in vrtin. V samih dneh popolnoma odstrani, rane, opekline, bole, ture, kraste in grise, potozke, kurje oči, ošabine v par dneh popolnoma odstrani. Kdor bi moral odstraniti brco sponke rabi naj jemlje mazilo. Pri tem takoj po masli, knjičico in kopal Kolobar in polijite 4 cente v markah na poštno.

JACOB WAHID,
1008 E. 94 St. Cleveland, O.

Slovensko samostojno bolniško podporno društvo za Greater New York in okolico. Ink.

Upravni odbor:

Predsednik: Anton Plevel, 410 E. 5. St., New York.
Podpredsednik: Ignac Zajc, 1497 E. 84th Ave., Brooklyn, N. Y.
Tajnik: Vinko Zevnik, 852 Anthon Ave., Ridgewood, N. Y.
Blagajnik: Ivan Maček, 2801 Catalpa Ave., Ridgewood, N. Y.
Zapisnikar: Ivan Gerjovich, 442 Union St., Brooklyn, N. Y.

Nadzorni odbor:

Josip Pogachnik, 56 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Anton Cvetkovich, 440 Union St., Brooklyn, N. Y.
Viktor Volk, 68 Maujer St., Brooklyn, N. Y.

Društveni zdravnik:

Dr. Henry U. Robinson, 69 E. 7th St., New York, N. Y.

Redne društvene seje se vrše vsako ČETIRTO SOBOTO v mesecu v društveni dvorani "BEETHOVEN-HALL", 210 E. 5th St. blizu 3. Ave. v New Yorku, N. Y. in se prične točno ob 8. uri zvečer.

dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelje in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donasa dnevno poročila z bojščia in rasne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse oseboje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

Importirane Franz Lubasove harmonike

so razprodane. Imel bom zalogo zopet po končani vojni, ter se za pozneje rojakom priporočam.

Kupujem, prodajam in popravljam stare rabljene harmonike po dogovoru; izdelujem nove KOVČKE po \$6.00 ter nove mehove od \$6.00 do \$10.00. Delo trpežno in zanesljivo.

Alois Skulj,
323 Epsilon Place,
Brooklyn, N. Y.

'KRACKERJEV' BRINJEVEC

je najstarejše in od zdravnikov pripoznano kot najboljšo sredstvo proti notranjim boleznim

Cena za "BRINJEVEC" je: 6 steklenic \$ 6.50
12 steklenic 13.00

V ZALOGI IMAMO
tudi čisti domači TROPINJEVEC in SLIVOVKA kuhana v naši lastni destilaciji.

Naše cene so sledeče:

Tropinjevec per gal. \$2.25, \$2.50, \$2.75 in \$3.00
Slivoviz per gal. \$2.75—\$3.00
Tropinjevec zaboj \$ 9.00
Slivoviz zaboj \$12.00
"66" Rye Whiskey 5 let star, zaboj \$11.00

Rudeča Ohio vina per gal. 55c., 60c., 65c.
Catawha in Delaware per gal. 75c.—80c.
Za 5 in 10 gal. posoda računamo \$1.00, za 25 gal. \$2.00, za večja naročila je sod zastoj.

Naročilo naj se priloži denar ali Money Order in natančni naslov. Za pristnost pišate jamčimo.

The Ohio Brandy Distilling Co.
6102-04 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Slovenska Društva

po vseh Zjedinjenih državah imajo za geslo, da kadar treba naročiti

DOBRE IN POCENI

društvene tiskovine, se vselej obrnejo na slovensko unijsko tiskarno

"Clevelandska Amerika"

Mi izdelujemo vse društvene, trgovske in privatne tiskovine. Naša tiskarna je najbolj moderno opremljena izmed vseh slovenskih tiskarn v Ameriki. Pišite za cene vsake tiskovine nam, predno se obrnete kam drugam. Pri nas dobite lepše, cenejše in boljše tiskovine.

CLEVELANDSKA AMERIKA
PRVA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
6119 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND, O.

EMILE GABORIAU:

GOSPOD LECOQ

32

(Nadaljevanje).

— Najbrž si pozabil zadnji stavek njegovega življenjepisa: — Za seboj je pustil čustva srda in sovraštva, ki bodo šele po njegovi smrti ugasnila. — Ali veš, kako drago je plačal svojo svobodo? — Ne veš? — No, jaz tudi ne! — Da bi imenoval svoje pravo ime in ime ženske, ki je bila z njim. — Morda je bila to njegova žena? — Ne, ne, tega ni hotel storiti. — Preostajali sta mu dve stvari: samomor in sramota. — Izbral si je smrt. — Hotel je rešiti svoje ime, svojo nemadeževano čast.

Lecoq je vstal. — Oprostite mi, gospod Tabaret. — Vse to sem tudi jaz slutil, pa samemu sebi nisem mogel verjeti. — Najprej sem hotel slišati iz vaših ust. — Zamahnil je z roko in žalostno pristavil: Zdaj vem, kaj mi je storiti.

Tabaret je planil pokonec: — Nesrečnik! — Ali misliš morda vojvoda aretirati? — O, ti ubogi Lecoq! — On je skoraj vsemogočen in bo tebe, ubogega detektiva, zdrobil v prah! — Pazi, sin, pazi! — Nikar se mu preveč ne bližaj, če ti je drago mirno življenje.

Lecoq je odkimal: — Ne, jaz se ne precejnjam. — Vem, da je v tem trenutku vojvoda izven mojega območja. — Toda dobil ga bom, dobil ga bom tisti dan, ko mi bo vse jasno. — Prisegam vam, da ga bom dobil. Če ni nikomur pripoznal, da je igral Majevo ulogo, bo pripoznal meni. — Ne menim se za nevarnost, toda vem, da se moram skrivati, dokler ne bom na jasnem. — Skrival se bom torej, skrival do onega dne, ko bom potegnil pajčolan s temne zadeve. — Tedaj se bom pojavil na površju. — Če je Maj v resnici vojvoda de Sairmeuse bo moje delovanje bogato nagrajeno!

STIRIDESETO POGlavJE.

Zadnje tedne je Lecoq večkrat kot tisočkrat vzdihnil: — Če bi že vsaj vedel, kdo je ta Maj?

In zdaj, ko je vedel, in je bil skoraj nepobitno prepričan, kdo da je ta oseba, je moral samemu sebi pripoznati, da mu to veliko ne koristi. — Temno vprašanje se je porodilo v njegovi glavi:

— Zakaj je prišel vojvoda Sairmeuse obleden kakor capin v zloglasno krčmo? — Kdo sta bili oni dve ženski, ki sta ga spremljali?

Vedel je, da mora najprej znati odgovoriti na ti dve vprašanji, predno se mu bo posrečilo razrešiti uganko.

Preiskovalnemu sodniku Segmuellerju ni ničesar omenil o tej zadevi, boječ se, da bi se ne potegnil za svojega tovariša.

Celo popoldne je hodil okoli, premišljeval je in premišljeval, pa ni mogel priti do nikakega zaključka. — Zvečer je legel ves utrujen v posteljo.

Ko je spal dobro uro, je nekaj močno potrkalo na vrata.

— Kdo je? — Kaj je?!

— Pismo gospoda Tabareta!

Planil je iz postelje in odprl vrata. — Postrešek mu je izročil pismo in rekel, da mora čakati na odgovor.

Lecoq je s tresočimi prsti odprl zalepko in bral:

— Moj dragi prijatelj! — Če prideš jutri zjutraj ob 8. k meni zajtrkovat, boš lahko marsikaj izvedel o predgovodni slučaj "Maj".

Tabaret.

Ni nam skoraj treba omenjati, da Lecoq tisto noč ni zatisnil očesa. — Tričetrt na osem je bil že v Rue Saint Lazare. — Oče Tabaret je bil vesel in zadovoljen. Na protin je bil popolnoma pozabil.

— Vidiš — je rekel in pokazal na bogato obloženo mizo — najprej bomo malo jedli, potem se bomo pa o marsičem pomenili. — Tudi korporal Bavois bo prišel. — Mislim, da nam bo ta človek marsikaj razjasnil. — Doma je iz Montaigne in gotovo pozna natančno vse tamosnje razmere. — Razen tega je bil tudi on udeležen pri nemirih, v katerih sta igrala stari Escorval in stari Sairmeuse takorekoč glavno ulogo. — Prepričan sem, da nama bo vse povedal, kar ve. — Pred par leti je bil namreč njegov nečak obtožen nekega strašnega zločina, pa sem ga jaz s tem rešil, da sem zasledil pravega krivca. Od tistega časa starec ne ve, kako bi mi izkazal svojo hvaležnost. Samo ne vem, če je dobil moje pismo. — No, saj bova kmalo vedela. Samo par minut manjka do osmih, vsak čas mora biti tukaj.

Ko je izpregovoril Tabaret zadnje besede je udarila v zvoničku osma ura. — Vrata so se odprla in vstopil je star vojak v invalidski uniformi. — Njegov obraz je bil zagorel, bela brada mu je padala do sredi prsi.

— Saj sem vedel, moj stari Bavois — je vzkliknil Tabaret. — Zelo me veseli, da ste prišli. — In poleg tega še tako točno!

— Seveda — je odvrnil veteran s hreščim basom. — Korporalu Bavoisu je treba samo zapovedati, pa pride.

— Lepo, lepo. — Sedite. — Tukaj je moj dober prijatelj, gospod Lecoq.

Ko so pozajtrkovali in popili vsak par čas vina, je začel Tabaret govoriti:

— Korporal, povejte nam kaj iz svojega življenja. Vi ste iz Montaigne, kaj ne?

— Da, prav imate.

— Gotovo se še spominjate nemirov iz leta 1816.

— Kako bi se jih ne spominjal, saj sem se jih sama udeležil.

— Izvrstno! — je vzkliknil Tabaret. — Povejte nama, kako je bilo tedaj, ko je hotel vojvoda Sairmeuse odsekati baronu Escorvalu glavo.

Invalid je Lecoqa nezaupljivo pogledal in rekel po kratkem odmoru:

— Hm, hm. — Saj veste, da moram biti za vse hvaležen staremu baronu Escorvalu in njegovemu sinu, ki je zdaj preiskovalni sodnik.

— Ne govoril bi rad o stvarih, ki bi morda spravile moja dva dobrotnika v zadrego.

— Nikar se ne bojte. — Jaz se namreč veliko bolj zanimam za starega vojvoda Sairmeuse kakor pa za Escorvala. — Sicer se pa lahko zaneseš na naju. — Molčala bova kakor grob.

— No, če je že tako, bom pa povedal. — Torej, poslušajta:

— Znano vam je, da gre v tej zadevi za ustajo, katero je zanetil bivši lastnik graščine Sairmeuse, nek gotov Lacheneur....

Ko je zaslišal Lecoq to ime, je zardel kakor kuhan rak. — Tabaret ga je s pogledom posvaril, da naj miruje in vprašal:

— Lacheneur? — Kakšen je pa bil ta človek?

— Zelo pošten možak je bil. — Ko so posestva izseljencev v ime naroda prodajali na dražbi, je kupil vse posestvo rodbine Sairmeuse. — Denar mu je posodila neka stara gosposčina, ki je pripadala rodbini Sairmeuse. — Naravno je, da o tem ni nikdo ničesar vedel. — Ko se je vrnil z Burboni tudi vojvoda Sairmeuse, mu je brez ugovora izročil posestvo. — To vam je bil plemenitaš, vam rečem, takih ni nič več na svetu. — Vred dravjetletnega Lacheneurjevega trdega dela se je vrednost posestva potrojila. — Vojvoda je vse prevzel in se mu niti zahvalil ni.

Lacheneuru ni popolnoma nič ostalo. — Nekega lepega dne je

odšel kot berač iz hiše za katero je delal dvajset let. — Spremljala ga je njegova hčerka Marija, znana lepota po vsej okolici. — Njegov sin se je moral vrniti iz Pariza, kjer je študiral. — Ta sin je bil izgrešil svoj poklic. — Namesto, da bi nadaljeval pravne študije, je začel popivati z gledališkimi igralci in se je bil slednjič tudi sam posvetil gledališču.

Umevno je, da se je hotel stari Lacheneur masčevati nad vojvoda Sairmeuse. Zanetil je veliko ustajo v Montaigne. Misli si je: Ko se bo "On" vrnil — tako so rekli tedaj Napoleonu — bodo vse izseljence izgnali iz dežele in iti bo moral tudi vojvoda Sairmeuse. — Na ta način bo Lacheneur zopet prišel do svojega posestva.

Ustaja se je pa temeljito izjalovila. — Par ur, predno je izbruhnila, je bil že ves načrt izdan. — Lacheneur je prišel prepozno s svojimi ustopi. — Vrata Montaigne so bila zaprta. Naš bataljon je bil mestece še prej zapustil in se skril v gozdu. — Planili smo nanje in jih razgnali.

(Nadaljevanje prihodnjic).

PHONE 246

Zastopnik
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

Frank Petkovšek

Javni notar (Notary Public)

718-720 MARKET STREET
WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA fina vina, izvrstne smotke,
patentirana zdravila.
PRODAJA vožne iltke vseh prekomorskih
črt.

POSILJA denar v stari kraj zanesljivo in
pošteno.

UPRAVLJA vse v notarski posel spada-
joča dela.
6102-04 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND,

MODERNO UREJENA
TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH,

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETE,
CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenci in državni o knjigi Berta pl. Sottner.

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitek prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodendstet: Odkar je umrla naša Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Sottnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanje-
ga časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da
se bližajo človeštva boljše časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovnik: To knjigo bi človek najraje poljubil,
v dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Kossegger piše: Sedel sem v nekem
gozdu pri Grieglach in sem bral knjigo s naslovom "Doli z oro-
žjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko
rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju.

Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestavilo knjigo v vse
kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v
kolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto
Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala te
knjige?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih
kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so ji sp-
sali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu):
Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom po-
sodil. Neč bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi šli in jo
krizemvret in učili vse narode....

Financijski minister Dunajski je rekel v nekem svojem go-
voru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi
opisana na pretresljiv način vojna. Knjigo ni napisal noben voja-
ški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta
pl. Sottnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim,
da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročite jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V
ZDruženih državah. — NAROČITE SE NAHNU

NAZNANILO.

Čeženim naročnikom v Pen-
sylvaniji sporočamo, da jih bo v
kratkem obiskal naš potovalni ga-
stopnik

Mr. ZVONKO JAKŠHE,
ki je pooblaščen pobirati naročni-
no in izdajati tozadevna potrdila.
Upravišтво "Glas Naroda".

Brezplačen nasvet in pouk
priseljencem.

"THE BUREAU OF INDUS-
TRIES AND IMMIGRATION"
za državo New York varuje pri-
seljence ter jim pomaga, če so bili
oleparjeni, oropani ali če so z nji-
mi slabo ravnali.

Brezplačna navodila in pouk v
naturalizacijskih zadevah — kako
postati državljan Združenih drž-
av, kje se oglašiti za državljan-
sko listino.

Soročniki naj bi čakali novo-
došlo priseljence na Ellis Island
ali pri Barge Office.

Oglasite se ali pišite:

STATE DEPARTMENT
OF LABOR,
BUREAU OF INDUSTRIES
AND IMMIGRATION.

Newyorški urad:
230, 5th Ave., Room 2012.

Odprto vsak dan od devetih do-
poldne do petih popoldne in ob
sredah od osme do devete ure
zvečer.

Urad v Buffalo: 704, D. S. Mor-
gan Building. Odprto vsak dan
od devetih dopoldne do petih po-
poldne in ob sredah od sedme do
devete ure zvečer. (1x v t.)

Rožaki, naročite se na "GLAS
NARODA", edini slovenski dnev-
nik v Ameriki.

HARMONIKE

bodni škrtnikoli vrste izdelujem za
popravilam po najnižjih cenah, a de-
lo trpežno in zanesljivo. V popravu
zanesljivo vsakdo pošlje, kar sem že
nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj
v svojem lastnem domu. V popravu
vsemem kranjske kakor vse druge
harmonike ter računam po delu ka-
koriko kdo zahteva brez nadaljnjega
vračanja.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij
skih posestev vseh yelesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov

na 20tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika.

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak
lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število pre-
bivalcev, držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod
tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne
države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakah in natančen naslov
in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem
odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne
nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti
ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede
datuma izkrcanja ali imena parnika.
Obrnite se skupno na njega, kjer boste točno in solidno po-
streženi.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država,
koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedi-

njene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalma-

cije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15

centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih
držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Fran-
cije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno
in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 CORTLANDT STREET,

NEW YORK, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepiral, da dospejo denarne pošiljatve
tudi sada zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potre-
bujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev soročnikom
in znancem v staro domovino!

100 K velja sedaj \$13.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.